

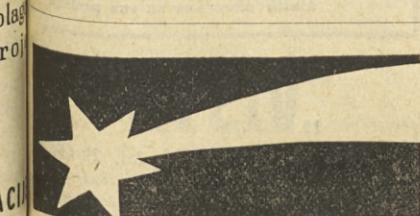
Mir ali vojna?

Se v času, ko so si stale v zadnjih vojnih nasprotih velike vojske in je po smrtonosni strel, če se je na drugi strani samo nekaj premaknilo ali zašumelo, je bila navada, da sta za bojiščno noč oba jarka sklenila premirje. Vsaj v bojišni noči naj bi smrt, ki je spodbujala leto za letom prhutala nad mrežskimi jarki, pregal angel miru. Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.

In kako je po svetu danes, po 12 letih, odkar se je čez bojne poljane zašla blagovest: »Položite orožje?« Premirje je bilo sklenjeno. Na osamljenih področjih, kakor je n. pr. Alžirija, še danes teče kri; francosko ljudstvo ni imelo pravega miru pravzaprav že od leta 1959. Nemčija še ni sklenila mirovne pogodbe. Zdaž izbruhne krvavo obračunavanje in tem predetu zemlji, če ne kaj mesecev zopet na drugem. Za Kongo je prišla Indokina, za Indokino Maroko, za Maroko Tunizija in Egipt, za Egiptom Alžirija in za njo zopet Maroko. Na videz so to krajevne praske, v resnici ne gre samo za boj za neodvisnost posameznih narodov, temveč tudi za posredno obračunavanje med velikimi silami, ki podpihujejo, pošiljajo plenar in orožje.

Prvi spustnik, ki naj bi začel novo dobo plemenitega tekovanja na področju znanosti in dvignil človeka visoko nad zemljo zablod in maščevanj, je v resnici sprožil nov val mrzličnega obojevanja in celo zavestnega ali nezavestnega duhovnega pripravljanja na končni obračun — seveda z orožjem. Čigavi krivdci? Kateri zemljan lahko pravi presodi?

Morda bolj kakor sama tekma v obojevanju je nevarno to duhovno pripravljanje na spopad. Državniki, listi in radio toliko govorijo o potrebi, da se države oborožijo s čimbolj učinkovitimi morilnimi orožjem najnovjšega izdelka, kakor so atomsko orožje in vodilne rakete, da naveden zemljan ne bi mogel niti pomisliti, kam bo vse to privedlo. Toliko govorimo in pišemo o orožju in vojni, da se mora v državljanih ubiti vsaka lastna razsodnost in

Veseli božič

Posrečita vsem naročnikom in oglaševalcem uredništvo in uprava »Gospodarstva«

da se jim končno mora zadeti, kakor sta se končni spopad povsem naraven izhod iz današnje zmešnjave, kakor da se vojna zgodovinska, politična in socialna nujnost, ki se ji človeštvo ne more upreti. Ob tem neprestanem bobnaju propagande z živo in pisano besedo bodo ljudem pojmi popolnoma zmešali. Ali ni značilno pismo tiste Angležice nekemu londonskemu listu, ki je protestirala, da hočejo angleške dame organizirati kratek molk po vsej državi v znak protesta proti mrtničenju piščalke. Lajke, a hkrati ne najdejo poguma, da bi protestirale proti razstreljevanju atomskih bomb, ki z radioaktivnim izžarjevanjem ugonabljajo toliko ljudi?

Lani smo v tem času bili notranje bolj mirni. Lani je bilo geslo mednarodne politike: razorožitev, pogajanja za omejitve oboroževanja, letos pa — razseva po zvišanju državnih proračunov — za obrambo. Vsi govorijo o obrambi. Ko bi vsi tudi v resnici mislili samo na obrambo, potem ne bi najhujelega, čeprav že sami izdatki za oboroževanje tako težko pritiskajo na ravnovesje utrjenega človeštva.

Pri vsem tem pa opazimo čuden pojav: cene tako imenovanega strateškega blaga, strateških kovin in tudi volne, ki je za vojno tudi potrebna, se ne dvigajo. Morda pa le ni nevarnost pred vojno tako velika?

ITALIJANSKA TRGOVINSKA BILANCA

Osrednji statistični zavod je objavil podatke o položaju italijanske trgovinske bilance za razdobje januar-oktober 1957. Po teh podatkih je uvoz v Italijo v prvih desetih mesecih tega leta dosegel 1.851,8 milijarde lir; dvignil se je za 13,3% v primerjavi z istim razdobjem v letu 1956. Izvoz iz Italije je dosegel v istem času 1.320,6 milijard lir; bil je za 19,5% višji kot lanske leto v istem času. Primanjkljaj trgovinske bilance znaša torej 531,2 milijarde lir; povečal se je za 0,3% od lanskega primanjkljaja v istem razdobju.

Uvoz v Italijo iz držav članice OEEC se je povečal v prvih desetih mesecih tega leta za 7,8% v primerjavi z istim časom v letu 1956 in je dosegel 865,1 milijarde lir, dočim je izvoz v te države znašal 749,6 milijarde lir in se je povečal za 22,4%.

Iz držav, ki niso članice OEEC je Italija uvozila za 985,7 milijarde lir blaga, to je 18,7% več, izvozila pa za 557,6 milijarde (17% več) kakor v istem razdobju lanskega leta. Iz samih Združenih držav je uvozila za 349,7 milijarde (33% več), izvozila pa v Združene države za 117,3 milijarde, to je za 16,5% več kakor v istem razdobju lanskega leta.

Sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo tudi na petrolejskem področju

Predsednik velikega državnega podjetja E.N.I. ing. Enrico Mattei je na povabilo Jugoslovancev imel v Jugoslaviji dve predavanji o možnosti sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo na petrolejskem področju. Družba E.N.I. organizira namreč v Italiji izkoriščanje petrolejskih vrelcev pa tudi pridobivanje zemeljskega plina zlasti v severni Italiji. Ing. Mattei je v italijanskih gospodarskih in političnih krogih znal kot človek lastnih pobud. Tako pripisujejo njemu tudi sklenitev znanega petrolejskega sporazuma med Italijo in Iranom.

V Beogradu je ing. Mattei predaval pod okriljem Instituta za mednarodno politiko in gospodarstvo, v Zagrebu pa pod okriljem Združenja inženirjev. Jugoslovanski minister je dal zelo optimistične izjave glede možnosti sodelovanja med obema državama na petrolejskem področju zlasti tudi glede znanstvenega raziskovanja o pridobivanju petroleja iz zemeljskega plina. V ta namen je bila ustanovljena tudi posebna italijansko-jugoslovanska mešana komisija.

ZA IZVOZ ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ JUGOSLAVIJE V ITALIJO

Da bi se bolje proučile možnosti izvoza električne energije iz Jugoslavije v Italijo (»Jugalexport«), bosta Italijansko-jugoslovanska zbornica v Milanu in Jugoslovansko-italijanska zbornica v Beogradu sestavili poseben mešan odbor.

ENI - sodobna organizacija za izkoriščanje petroleja in zemeljskega plina

E.N.I. (Ente Nazionale Idrocarburi) so ustanovili leta 1953 z zakonom kot javnopravno ustanovo z državnim dotacijo 30 milijard lir in z osnovnim namenom, da bi dajala in ostvarjala pobude vsedravnega interesa na torišču tekočih in naravnih plinskih goriv in njihovih derivatov. Ustanovi je bila podeljena izključna pravica raziskovanja in izkoriščanja naftnih in plinskih polj na obsežnem državnem ozemlju, kakor tudi pravica, da razvije dejavnost na področju obdelave in predelave nafte in sorodnih surovin ter trgovine z njimi.

Vso to dejavnost opravlja E.N.I. s pomočjo nadzorovanih ali povezanih družb, ki jih sama ustanovi ali posreduje njih ustanovitve in v katerih je udeležena z glavnico bodisi ona sama ali pa država in poldržavne ustanove. V nekaj letih se je ustanova močno razmahnila. Doma vrši rudolodstvo na ozemlju, ki sodi v njeno ekskluzivo, na področju, ki je konec aprila letos obsegalo malone 1.400.000 hektarov. Lani je našla osem ležišč zemeljskega plina in več ležišč nafte; med njimi je ležišče v Vallecchio dajalo v začetku leta 1957 že 150, ležišče v Gelfi pa 180 ton na dan.

V proizvodnji metana je E.N.I. udeležena s 93%; družbe iz njenega sklopa so ga proizvedle lani 4.159 milijonov kub. metrov, 24% več kakor leta 1955. Proizvodnja tekočih goriv na državnem ozemlju pa se je od leta 1955 povečala lani za 17% na 135.000 ton.

V EGIPTU IN NA BLIŽNJEM VZH.

E.N.I. se uveljavlja tudi na Blžnjem vzhodu. V Egiptu je preko družbe IE OCH udeležena z 51% v Compagnie Orientale des Petroles d'Egypte (COPE); lani je družba IEOC dosegla v Egiptu proizvodnjo nad 257.000 ton surove nafte in predvidevajo, da bodo mogli iz te proizvodnje, ki naglo narašča, prejelati v letu 1958 v Italijo nad milijon ton. V Iranu pa so nedavno ustanovili mešano italijansko-iransko petrolejsko družbo S.I.R.I.P., ki bo izkoriščala naftna polja na površini 23.000 kv. km; družba AGIP Mineraria iz sklopa E.N.I. bo udeležena pri tem s 25% dobička.

Z naraščanjem potrebnosti naravnih plinov se je lani povečala mreža metanovodov na 4355 km; potrošnikom je sklop dobavil lani 4.336 mil. kub. metrov plina, kar predstavlja 97,2% celokupne državne proizvodnje.

E.N.I. oziroma družbe iz njenega sklopa, imajo lastno ladjevje za prevoz nafte in vtekočinjenega plina, in sicer enajst enot s 118.000 BRT za prevoz nafte, dve majhni enoti pa za prevoz plina; gradita pa se dve turbocisterni po 45.000, ena pa za 36.000 ton. Računajo, da bodo lani za 36.000 ton. Računajo, da bodo lani za 36.000 ton.

Kako živijo beneški Slovenci

Prič med Rezijani

Bajka o deveti deželi. Ko sem bil še skoraj otrok, je bila zame 9. dežela Rezija. Vse druge dežele so mi bile preblizu, da bi jih mogel imeti za bajneslovne, pravljicne. Tudi ni bilo nikogar, ki bi ga mogel misleno združiti z deveto deželo, razen Rezijanov. O Beneški Sloveniji ali Benežini nisem imel tedaj niti pojma, pri nas smo poznali samo istrsko Benečijo, to je slovenske vasi od Dekan proti jugu. Jaz sem vse Slovence iz Italije imel za Rezijane, tudi Zamejski je bil zame Rezijan. Sele mnogo let pozneje sem izvedel, da je njegovo pravo ime Ivan Trinko. Njegovo poezije sem začel čitati že leta 1890 v »Ljubljanskem zvonu«. Istočasno sem bral v »Zvonu« tudi poezije S. Gregorčiča, ki je bil takor kakor Ribničani, so bili pri nas znani tudi Rezijani, še bolj. In kako naj bi jih ne bili poznali, saj so krošnjariji po vseh slovenskih vaseh, vendar lonce, krpali kot in dežnike, nekateri pa brusili nože in škarje. Najbolj mi je ostal v spominu Rezijan, ki je rad uporabljal krepke psokve iz slovarja vseh mogotih narečij. Bil je zabaven tič, posebno, ko se ga je malo nalezlo; to ni bilo težko, ker so ga vsi radi napajali. Razen svojega orožja za razna popravila, je imel tudi harmoniko. Še zdaj ga vidim v duhu, kako je opeljal po vasi z raztrganim dežnikom nad glavo pri največjem soncu, in vsa vaška mularija za

goslovanski minister je dal zelo optimistične izjave glede možnosti sodelovanja med obema državama na petrolejskem področju zlasti tudi glede znanstvenega raziskovanja o pridobivanju petroleja iz zemeljskega plina. V ta namen je bila ustanovljena tudi posebna italijansko-jugoslovanska mešana komisija.

PRIDOBIVANJE ATOMSKE ENERGIJE

Z ustanovitvijo družbe AGIP Nucleare se je začela ustanova E.N.I. baviti tudi z atomsko energijo. Pripravljajo program za izgradnjo električnih central in vzporednih naprav, kakor tudi za pripravo kadrov. Navezali so tudi stike z angleškimi in ameriški ustreznimi ustanovami in podjetji zaradi sodelovanja na tem torišču. Dejavnost ustanove E.N.I. pa se tem še ni izrpana. V Tavazzanu obratuje njena termoelektrarna, ki je proizvedla lani blizu 950 mil. kWh; uveljavlja se v proizvodnji kompresorjev.

POVEČANJE ČISTILNIC

Kar zadeva obdelavo in predelavo ogljikovodikov, si je ustanova prizadevala predvsem, da bi izboljšala kakovost proizvodnje in povečala proizvodno zmogljivost nekaterih obratov. Tako so bila vložena znatna sredstva za razširitev in popolnitev čistilnic v Cortemaggiore, v Bariju in Livornu (družbe STANIC) in čistilnice IROM v Porto Marghera. S prevzemom večinskega paketa delnic v družbi STOI je E.N.I. prevzel tudi čistilnico v Florenci, kjer je proizvodnjo že dvignil od 100 na 350.000 in jo namerava povečati na 1.500.000 ton; čistilnico bodo z naftovodom povezali z Livornom. Novo čistilnico pa namerava E.N.I. zgraditi ob tirenski obali neke blizu Rima; imela bo zmogljivost 1.200.000 ton.

Leta 1956 so družbe iz sklopa E.N.I. predelale 5.411.000 ton surove nafte in njenih ostankov (8,2% več ko prejšnje leto). Proizvodnjo so do 71% razpečali na domačem tržišču. Degazolizma v Cortemaggiore pa je predelala 989 mil. kub. m zemeljskega plina in proizvedla 59.120 ton tekočih in vtekočinljivih ogljikovodikov.

PROIZVODNJA SINTETIČNE GUME

Naravni plin, ki so ga našli pri Ravenni, bodo izkoriščali za proizvodnjo

Živahna obmejna trgovina na Goriškem

Nova Gorica, dec. 1957

Letos so razna trgovska podjetja na Goriškem do konca novembra izvozila v italijanske obmejne kraje skupaj 155 tisoč 93 ton raznega blaga. Večino izvoza je opravilo znano podjetje »Pri-morje-export«, ki ima svoj sedež tik ob državni meji v Rožni dolini. Gre v glavnem za razne vrste lesa, gradbene potrebščine, govejo živino, perutnino, jajca, idrške čipke in podobno blago, ki tvori jedro jugoslovanske izvoza. Največ blaga so izvozili čez mednarodni blok v Rožni dolini, ki je zaradi svoje ugodne zemljepisne lege zelo primeren za obmejno trgovino. Ko je poleti in jeseni največji promet, odpeljejo čez ta prehod vsak dan v Italijo približno 50 težkih kamionov blaga. Za obmejno trgovino služita v omenjenem obsegu tudi mednarodni blok v Robiču na Tolminkem ter severna goriška železniška postaja.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

sintetične gume in dušikovih gnojil. V kratkem bo začela delovati v Ravenni tovarna te vrste, ki bo proizvajala sprva 35.000, pozneje pa 55.000 ton sintetične gume in 650.000 ton gnojil na leto.

V razpečevanju naftnih proizvodov je E.N.I. prav tako dosegla uspehe. Omeniti moramo nove servisne postaje »motele«, gorivo »Supercortemaggiore 98-100 NORM« ter serijo novih avtomobilskih maziv »Energol«, zlasti tipa »Viscostatic«, ki so dosegla v javnosti uspeh. Zgradili so pet tovarn za vsteleničenje tekočega petrolejskega plina, v gradnji so pa še štiri take tovarne.

PRIDOBIVANJE ATOMSKE ENERGIJE

Z ustanovitvijo družbe AGIP Nucleare se je začela ustanova E.N.I. baviti tudi z atomsko energijo. Pripravljajo program za izgradnjo električnih central in vzporednih naprav, kakor tudi za pripravo kadrov. Navezali so tudi stike z angleškimi in ameriški ustreznimi ustanovami in podjetji zaradi sodelovanja na tem torišču. Dejavnost ustanove E.N.I. pa se tem še ni izrpana. V Tavazzanu obratuje njena termoelektrarna, ki je proizvedla lani blizu 950 mil. kWh; uveljavlja se v proizvodnji kompresorjev.

Njeni načrti za bližnjo bodočnost izvirajo iz potrebe, da si Italija zagotovi čedalje več energije, ne da bi pri tem trpela njena trgovinska bilanca ali se zvišali proizvodni stroški. To pa nameravajo doseči s povečanjem proizvodnje domačih tradicionalnih energetskih virov, z udeležbo v proizvodnji tradicionalnih energetskih virov v tujini ter z ustvaritvijo in razvijanjem domače atomske industrije.

BILANCA E.N.I.

Končno še nekaj finančnih podatkov: Bilanca E.N.I. za poslovno leto, ki se je končalo 30. 4. 1957, izkazuje 7.250 milijard lir kosmatnega dobička, v katerih je obseženih 4.46 mil. iz delniške udeležbe v družbah njenega sklopa; po odbitku režijskih stroškov (za pasivne obresti, davke, amortizacija, osebe in drugo) je imela ustanova 4.586 mil. čistega dobička, od katerega je 65%, t. j. blizu 3 milijarde, odvedla državnemu zakladu, 20% v redni rezervni sklad, 15% pa v sklad za znanstveni študij in raziskovanje ogljikovodikov in drugih energetskih virov.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

PRVI SIVALNI STROJI

V tovarni »Vlado Bagata« v Zadru so začeli montirati prve sivalne stroje po licenci (patentu) znane italijanske tvrdke »Necchie«.

Do konca leta bo tovarna izročila v prodajo okoli 2000 sivalnih strojev. Predvidevajo znatno povečanje zmogljivosti tovarne, da bi v prihodnjem letu mogli postaviti na trg nadaljnjih 6000 sivalnih strojev. Letos bo tovarna proizvedla 30% sestavnih delov; v prihodnjih petih letih bo tovarna izdelovala te stroje v celoti sama.

Marianne (Francija) se zadere nad stricem Samom (Ameriko): »Vedno hoče te vi sami dirigirati!«

Ameriški dopisnik londonskega konservativnega lista »Sunday Times« piše, da niso države Atlantske zveze (NATO) še nikdar v svoji preteklosti kazale tako malo navdušenja in enotnosti kakor te dni, ko se njihovi najvišji predstavniki, predsedniki vlad in zunanji ministri, sestanejo v Parizu. Na sestanek pride tudi predsednik Združenih držav Eisenhower, ki je po zadnjem možganskem napadu hitro ozdravel. Mnenja o bodočih načrtih in organizaciji NATO se križajo. Res, da ni lahko vskladiti načrtov 15 držav, toda tudi med najmočnejšimi kakor med Ameriko, Vel. Britanijo, Francijo, Nemčijo in Italijo ni pravega sporazuma. Kot najmočnejše sile hočejo Združene ameriške države ohraniti glavno besedo in vodstvo. V Ameriki naj bi bila tudi glavna zaloga najnevarnejšega in učinkovitejšega orožja, atomskega orožja in zlasti vodljivih raket. Angleži so drugačnega mnenja. Pripravi so namreč, da je Amerika bolj ranljiva kakor Britanska kopensost, katere države so raztresene po vsem svetu. Ameriška industrija pa je osredotočena, sovjetski medelinski izstrelki bi jo lahko razdeljali. Američani so mnenja naj bi NATO ostala samo vojaška zveza ne pa politična in gospodarska. Francozi se pri tožujejo, da Angleži in Američani vodijo politiko na svojo roko in da so nasproti francoski politiki glede Alžirije. Zahodnomemska vlada se upira amerškemu predlogu, da bi na njenem ozemlju organizirali oporišče za vodilne rakete. Italijanski zunanji minister Pella ni med svojim zadnjim obiskom v Ameriki sprejel nikakršnih novih vojaških obvez.

Najcenejši Diorjev model - 170.000 lir

Pri »Maison Dior« 14.000 zaposlenih

Po nenadni smrti velikega modnega mojstra Christiana Diorja postavljajo v pariških gospodarskih krogih vprašanje, ali se bo podjetje, ki ga je ustvaril pokojni, lahko ohranilo. Z njim so povezane velike gospodarske in socialne koristi; saj je pri podjetju stalno zaposlenih okoli 14.000 ljudi ter predstavlja izvoz v tem podjetju izdelanih izdelkov velike vsote.

V enem so si opazovalci edini: da je namreč uspeh takšnih podjetij odvisen v prvi vrsti od ustvarjalne sile glavnega risarja in šele v drugi vrsti od same organizacije in kapitala. Moje Christian Dior je našel v osebi Marcela Boussaca sposobnega organizatorja, ki je modro vodil podjetje in ki je tudi po Diorjevi smrti ostal na svojem mestu. Glavni risar je danes 21-letni Yves Saint-Laurent. Po Diorjevi smrti se je razširil glas, da bo pariško podjetje prodano Američancem. Vest ni bila resnična, pač pa bo podjetje nadaljevalo z delom pod istim naslovom »Maison Dior«. Letni promet podjetja doseže okoli 11 milijard 900 milijonov lir. Dior je organiziral podružnice v New Yorku in Caracasu kot posebne družbe, a hkrati trgovine v Londonu, Montrealu, v Avstraliji, Mehiki in Cilu. Podjetje je izvozilo 60% svojih izdelkov, kar je prineslo v francoske devizne rezerve okoli 2 milijona 500.000 dolarjev na leto.

Za organizacijo podobnih podjetij je potrebna izredna spretnost, a hkrati strokovnost. Na modni reviji, ki jo organizira takšno podjetje, je treba razstaviti 200-300 modelov v vsaki kolekciji. Priprava ene Diorjeve kolekcije je stala tudi do 100 milijonov lir. Podjetja prodajajo svoje vzorce (oblike) trgovcem in zasebnikom. Maison Dior prodaja okoli 60% svojih izdelkov trgovcem, ostalih 40% pa zasebnikom. Lansko leto je bila neka Diorjeva obleka naročena 164-krat ter je vrgla skupno ok

PO SVETU

BULGANINOVNO SVARILLO NEMCIJI

Tik pred sestankom najvišjih predstavnikov Atlantiske zveze v Parizu je predsednik sovjetske vlade Bulganin poslal na nemškega kancelarja Adenauera svarilno pismo. Bulganin opozarja zahodnonemškega kancelarja, naj Zahodna Nemčija nikar ne privoli, da se na njenem ozemlju postavijo oporišča za izstreljevanje vodljivih raket, ker bi sicer Nemčija utegnila postati pozorišče novega oboježenega obračunavanja med velikimi silami. Zahodna Nemčija naj zapusti Atlantisko zvezo; z njene ozemlja naj se umaknejo tuje čete, nakar bo moguče doseči združitvi obeh Nemčij.

Zdi se, da tudi Bulganinovo pismo vsebuje predloge poljske vlade, po katerem naj bi v Evropi ustanovili nevtralen pas, ki bi zajel obe Nemčiji, Češkoslovačijo in Poljsko. V tem nevtralnem pasu bi ne bilo atomskih orožij; njegovo nedotakljivost bi zagotovile velike sile.

JUGOSLAVIJA HOCE BITI NEVTRALNA

Jugoslovanska vlada je obvestila ameriško vlado, da ne računa več na ameriško vojaško pomoč. Po dolgem razgovoru med predsednikom Titom in ameriškim poslanikom Riddlebergerjem so se v beograjskih diplomatskih krogih razširila razna ugotovitja o tem razgovoru. Vsekar se Jugoslavija ne odpoveduje ameriški gospodarski pomoči. Dopolniti zahodnih listov iz Beograda trdijo, da tudi sam poslanik Riddleberger priporoča svoji vladi, naj še nadalje gospodarsko podpira Jugoslavijo. Sklep jugoslovanske vlade, da ne bo sprejemala več ameriške vojaške pomoči kaže, da hoče Jugoslavija ostati nevtralna med dvema velikima blokoma in da je še vedno nasprotna delitvi sveta na takšne bloke.

SE VEDNO POLEMIKA O JUŽNEM TIROLU. Avstrijski tisk še vedno posveča veliko pozornost razmeram na Južnem Tirolskem. Dunajski list "Die Furche", ki je glasilo konservativnih katoliških krogov, je v uvodniku, da Avstriji ne morejo odnehati glede tega vprašanja. Če bo Italija vztrajala na svojem stališču, da je to notranje-političen problem ter se ne bo hotela pogajati z Avstrijo, potem bo treba iskati druge poti. List pripominja, da ne bodo mogli avstrijski diplomati v Washingtonu, Londonu in povsod po svobodnem svetu ostati gluhi za klic Južnih Tirolcev. Kjerkoli so avstrijski predstavniki v svetu, uradna in ne-uradna, kjerkoli sodelujejo Avstrijci na političnih in kulturnih mednarodnih kongresih in sestankih, ali nikdar ne pozabijo na južnotirolsko vprašanje. Svet mora biti obveščen o razmerah na Južnem Tirolskem prav tako, kakor mu je znan primer na ameriški šoli v Little Rocku, kjer je hotel guverner preprečiti črncem obiskovanje šole skupno z belimi dijaki. List dodaja, da je treba tudi italijanski narod od Trsta in Benetk, do Neaplja in Sirakuze obvestiti o željah drugih narodov v Italiji, ki imajo drugačen jezik in drugače mislijo.

TUDI KOROSKI SLOVENCİ ČAKAJO. Predstavniki koroskih Slovencev, in sicer Zveze slovenskih organizacij na Koroskem (predsednik dr. Zwitter) in Narodnega sveta (predsednik dr. Tischler) so sklicali v Celovcu tiskovno konferenco. Govora je bilo o povzročanih ukrepih dunajske vlade proti dvojezičnim šolam v krajih z mešanimi prebivalstvom. Po vojni so namreč uvedli v takšnih krajih obvezno pouk slovensčine tudi za šolske otroke nemške narodnosti. Zdaj hočejo odpraviti pouk slovensčine za nemške otroke. Slovenci želijo, da bi takšne dvojezične šole ostale vsaj v krajih, kjer je mnogo slovenskega prebivalstva. Na tiskovni konferenci sta dr. Tischler in dr. Zwitter branila slovenske zahteve. Dr. Zwitter je navedel, da imajo slovenske gospodarske organizacije danes 21 hektarov manj zemlje kakor pred vojno; v slovenskih hranilnicah pa je vloženo samo 16 milijonov šilingov. S temi podatki je govoril ovrget čestek nemških nacionalistov, da slovenske organizacije kupujejo zemljo na Koroskem. Po zadnjem obisku predstavnika koroskih Slovencev na Dunaju se politika nasproti Slovincem na Koroskem ni izpremenila.

CUDNA OBČINSKA UPRAVA V NEAPLU. Notranji minister Tambroni je v parlamentu odkril velike neurednosti pri občinski upravi v Neaplju, ki jo vodi čupkan Lauro. Ta je hkrati tudi vodja italijanskih monarhistov in podjeten brodar. Primanjkljaj neapeljske občine naj bi znašal čez 30 milijard lir. V občinski upravi je okoli 14.000 uradnikov, kar je seveda pretirano za občinsko upravo še tako velike občine. Občina je zapravljala denar. V volilnem imeniku je bilo 5.000 volivcev, ki so že umrli. Pravijo pa, da so za časa sedanje občinske uprave precej olepšali mesto.

MANJŠE SVETOVNE ZALOGE PŠENICE

V začetku oktobra so znašale zaloge pšenice v štirih glavnih državah izvoznih 2.178,7 milijona bušlov, to se pravi 10% manj kakor lansko leto, ko so znašale 2.426, 5 milijona. Dne 1. oktobra so znašale te zaloge: v Združenih ameriških državah 1.148,9 milijona bušlov (lani 1.332,5 mil.), v Kanadi 885,4 mil. (lani 928,6 mil.), v Argentini 86,8 mil. (lani 57,6 mil.), in v Avstraliji 57,6 mil. (lani 107,8 mil.). Izvoz pšenice in moke v omenjenih štirih državah je dosegel v mesecih avgustu in septembru 141,3 mil. bušlov, to je 22% manj kakor lansko leto (180,1 mil.). V vseh državah je bilo manj žita. Iz Amerike so v mesecih avgust-september izvozili 57,4 mil. bušlov (lani 76,7 mil.), iz Kanade 51,1 mil. (57,1 mil.), iz Argentine 14,6 mil. (17,2 mil.) in Avstralije 18,2 mil. (lani 29,1 mil.).

NAZADOVANJE PROIZVODNJE ŽELEZA V AMERIKI. Ameriška železarska industrija krči proizvodnjo železa. Pred enim mesecem je ta proizvodnja izkoristila le 78% svoje zmogljivosti, medtem ko so pred kratkim prešli na 72%. Ker je potrebnaja večja od proizvodnje, so se v zadnjem času zaloge železa močno zmanjšale.

ITALIJANSKI STROJI ZA SOVIJSKO ZVEZO. Obrati Ansaldo iz Genove bodo dobavili Sovjetski zvezi stroje za proizvodnjo acetilena. Gre za naročilo v višini 5 milijard lir.

Tudi za Nemčijo nastopajo gospodarske težave

Znani londonski tednik »The Economist« objavljajo zanimivo poročilo o razvoju nemškega gospodarstva v najnovjšem času. Iz njega se vidi, da se po razvijajo težave tudi za gospodarstvo v Zahodni Nemčiji, ki je po denarni preobrazbi pod vodstvom ministrstva za gospodarstvo Erharda tako vzmetelo, da je svet pričel govoriti o nemškem čudežu.

V ozračju zahodnonemškega gospodarstva, piše »The Economist«, se opaža precejšnje vznemirjenje. Že takoj po zadnjih parlamentarnih volitvah so se cene premožnosti dvignile. Kot posledica je zdaj nastopilo zvišanje cene jekla. Pričakujejo skok cene kruha in zvišanja poštinih in železniških tarif. Ni dvoma, da bodo ta zvišanja privedla do po zvišanju plač. Nekateri se bojijo inflacije; drugi zaskrbljeno sledijo nastopajočemu mrtvili po svetu ter se

bojijo, da bodo tuje države poskušale omejiti uvoz iz Zahodne Nemčije. Podjetja tožijo, da nastopa pomanjkanje likvidnega kapitala. Novi finančni minister Etzel mora sporazumom z vojnimi ministrom Straussom rešiti vprašanje naraščajočih stroškov za vojsko, ki je doslej Zahodna Nemčija še ni imela; minister si prizadeva, da bi se izognil primanjkljaju v državnem proračunu.

Po mnenju londonskega lista te težave, ki nastopajo v Zah. Nemčiji, še ne predstavljajo velike nevarnosti, ako jih presojamo z angleškega vidika. V nemški industriji vlada še konjunktura. Na pritisk ministra za gospodarstvo prof. Erharda so se jekearne morale zadovoljiti z manjšim zvišanjem cen jekla, ki znaša 3-5%. Zahteve po zvišanju plač in skrajšanju delovnega urnika ne bo

do verjetno povzročile posebnih težav industriji.

Zanimivo je, da predstavljajo za Zah. Nemčijo gospodarsko nevarnost njene visoke terjatve nasproti sosedom. V zadnjem mesecu so zabeležili nadaljnji dotok tujih valut v Frankfurtu; toda ni jasno, ali je ta dotok trajnega značaja, oziroma ali ni morda samo trenutne spekulativne narave. Na pozorišču zahodnonemškega gospodarstva predstavlja znižanje obrestne mere v zadnjih mesecih spodbujajoč pojav. Mnogo zahodnonemških bank je zaradi tega znižanja stavilo na razpolago več kratkoročnega denarja Amsterdamu in Londonu. Ako bi hotela nemška finančna politika izzvati večji odliv kapitala v tujino, bi morala povzročiti še večjo razliko med obrestno mero v Nemčiji in tujini. Po mnenju londonskega lista prizadeva nemškemu finančnemu ministru težave tudi davčna politika.

POLEMIKA O NEMSKEM KAPITALU ZA ITALIJO

Med bivanjem predsednika Zah. Nemčije G. Heussa v Italiji, je nemški poslanik v Rimu dal posebno izjavo o naložbah nemškega kapitala v Italiji. Njegova izjava je izzvala živahno polemiko v italijanskem tisku. Poslanik je dejal, da nastajajo težave glede naložbe nemškega kapitala v Italiji, ker je obrestna mera v Nemčiji še tako visoka, da se investiranje nemškega kapitala v Italijo ne izplača dovolj. Bolj ugodni so pogoji za dobavo investicijskega blaga (strojev in industrijske opreme) na dolgoročen kredit.

Nekateri italijanski listi so se dvignili proti takšnemu načinu izvoza nemškega kapitala v Italijo. Finansiranje nemških dobav investicijskega blaga v Italijo bi po mnenju nekaterih italijanskih listov samo škodovalo italijanski industriji. Jasno je, da bi dobave industrijskega blaga na kredit iz Nemčije zmanjšale naročila pri italijanskih tovarnah. Neki italijanski list je celo pisal o nemškem industrijskem dumpingu. Italijanski listi pozdravljajo nalaganje nemškega kapitala v delnice italijanskih podjetij ali pa v obveznice.

Gospodarsko pismo iz Jugoslavije

Razvoj jugoslovanskega gospodarstva v 5 letih

Ljubljana, dec. 1957

Sprejem zakona o petletnem perspektivnem razvoju gospodarstva na zasedanju Zvezne ljudske skupščine predstavlja brez dvoma enega izmed najbolj pomembnih gospodarskih dogodkov, ki ga moramo omeniti takoj v začetku tega pisma. Čeprav je bilo o tem načrtu govora že mnogo prej, saj so trajale priprave za sestavo zakona skoraj dve leti, in čeprav je večina postavk tega zakona znanih, saj je bilo o njem mnogo govora v javnosti, moramo poudariti temeljne misli in načela, ki jih vsebuje.

Novi zakon, ki naj bi veljal za pet let, je bil pravzaprav sprejet konec leta, ki naj bi veljalo kot prvo leto nove petletke, to je konec leta 1957. Veljal bo do konca leta 1961. Čeprav je to dejstvo nekoliko nenavadno, vendar pa o pravilnosti, ko na rezultatih letošnjih gospodarskih uspehov že lahko postavljamo prognoze za izpolnitev celotnega načrta. Ta predvidevanja pa so bolj kot optimistična, saj je dosedanjih podatki kažejo, da smo letos presegli vsa tista povprečja v razvoju posameznih panog gospodarstva, ki jih predvideva načrt za nadaljnjih pet let. Tako je presežena letna raven industrijske proizvodnje za 16%, dočim naj bi bilo leto povprečje za pet let 11%; dalje je bilo preseženo povprečje v dvigu dohodkov, plačnega sklada in drugo.

Marsikdo bo vprašal, kako to, da je država po nekaj letih gospodarjenja na podlagi letnih gospodarskih načrtov prešla zopet na petletni načrt. Vprašanje je vsekakor zvezano s celotnim razvojem gospodarstva, potem ko naloge prvega petletnega načrta niso moge biti v celoti izpolnjene v postavljenih rokih. Znano je, da je pomenilo leto 1948 po gospodarski zapor z vzhoda leto gospodarskih težav in preorientacije gospodarstva v smeri, ki naj bi v bodoče preprečila take motnje. Potrebno je bilo dalje vskladiti notranji razvoj, kajti prišlo je do neskladnega razvoja posameznih gospodarskih vej. Predvsem pa je bilo po utrditvi delavskega samoupravljanja v podjetjih, ko so podjetja prešla v roke delavcev, potrebno nekaj časa, da bi se uredili notranji materialni in drugi odnosi v družbenem življenju sploh. Uveljavljanje načel tržnega gospodarstva, to je proste konkurence na trgu, je imelo namreč mnogo vplivov na ves gospodarski razvoj, pa tudi na družbene odnose, da je moralo poteci nekaj, čeprav kratkega časa, da se ti odnosi uredijo in umirijo.

— — —

KEMIKALIJE NA ITALIJANSKEM TRGU

MILAN. Kakor na vseh drugih sektorjih, tako opažamo tudi na področju trgovine s kemikalijami, da se posli precej leno razvijajo. To je značilen pojav zadnjih mesecev leta.

Na tržišču s kemikalijami še vedno narasla cena alkoholov. Butilni alkohol, katerega so poleti prodajali po 300 lir za kg, se je septembra podražil na 325 lir. Krizo, ki je nastala zaradi primanjlovanja tega topila je ublažil uvoz, kar je imelo za posledico tudi znižanje cene. Zato so ves oktober in še prve dni novembra prodajalci butilnega alkohola dosegli največ 310 lir za kg.

V drugi polovici novembra je butilni alkohol kotirval že 320, a ta dni je cena presegla najvišjo ceno, katero je imel butilni alkohol v tem letu; prodajajo ga po 320-330 lir za kg.

Pred nedavnim smo opozorili na primanjlovanje surovin za izdelovanje etilnega alkohola, kakor tudi na nenehno naraščanje cen tega alkohola. Danes moramo ugotoviti, da podražitev alkohola še niso dosegli najvišje meje. Cene etilnega alkohola še vedno brez prestopanja naraščajo. To velja predvsem za etilni alkohol druge kategorije. Cene alkohola prve kategorije so kolikor toliko ustale.

V ilustracijo navajamo najvišje cene raznih vrst etilnega alkohola z dne 10. avgusta in 30. novembra (vse cene veljajo za hektoliter); etilni alkohol 1. kat. 85.500-86.000, 2. kat. iz vina 75.000 do 84.000, 2. kat. iz sadja 76.500-84.500.

Podražil se je tudi terpenin (od 180 na 185 lir), fenol od 320 na 330 lir, butilni alkohol od 330 na 340 lir, kokosovo olje Ceylon od 205 na 207 lir, kokosovo olje Straito rimf. od 195 na 197 lir, trikrat prešani saponifikacijski stearin od 230 na 240 lir, toluol od 105 na 110 lir. Od farmacevtskih kemikalij, ki imajo čvrsto ceno, naj omenimo holesterin, železov laktat, klorhidrat papaverina, kalijeve permanganat.

Pocenili pa so se kandelila vosek od 1100 na 1050 lir, montanski vosek Riebeck od 590 na 560 lir, kopalni gumi L.A.S. od 320 na 310 lir, mandljevo olje

F.U. od 1500 na 1400 lir, ricinusovo olje iz prvega prešanja od 400 na 390 lir, ricinusovo olje iz drugega prešanja od 380 na 370 lir, medicinsko ricinusovo olje od 440 na 430 lir ter končno še razne vrste olja, ameriškega in domačega. Zelo se je pocenil tudi vitamin C ter še razna druga sredstva za zdravljenje mrzlice.

Mlečni derivati so se tudi precej podražili. Glede kazeina se ni moglo točno izreči. V Italiji primanjkuje ta beljakovina, katero pridobivamo iz mleka. Vendar pa povpraševanje po kazeinu ni veliko.

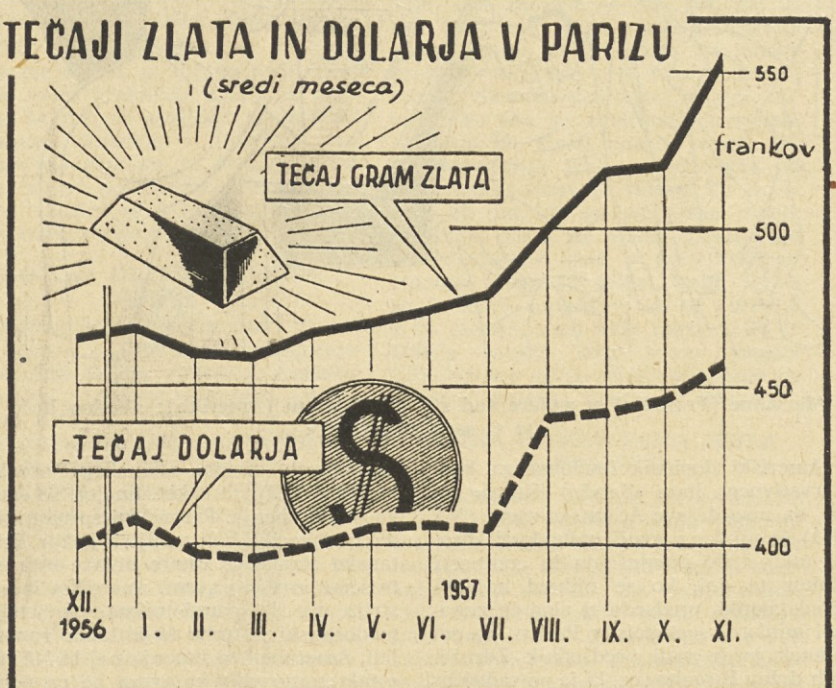
Močno je narasla cena mleka v prahu. Znani so primeri, da so kupci plačali celo 270 lir za 1 kg uprašenega posnetega mleka! V prvih dveh avgusta je šel ta proizvod v prodajo po 170 do 180 lir. Ponudbe ameriškega uprašenega posnetega mleka so precej redke. Zdi se kaže, da bi se uprašeno mleko pocenilo. To pač zato, ker so cene mleka in sira dokaj visoke in trdne.

Podoben položaj je tudi na tržišču s mlečnim sladkorjem. Posli se leno razvijajo, vendar cena mlečnega sladkorja nikakor ne popušta. Spodaj navedene cene mlečnih derivatov veljajo za 1 kg blaga f.c.o skladišče prodajalca, a kot najmanjša količina je mišljena vreča, sod in podobno.

S sirilom dobljeni kazein (caseina calcio) 320-330 lir; naravno sirjeni kazein (caseina presamica) 430-440; mlečni kazein, domači (caseina lattica nazionale) 350-360; mlečni kazein, francoski (caseina lattica francese) 350-360; argentinski kazein (caseina argentina) 375-380 lir.

Mlečni sladkor (lattosio) surov 200-220 lir, mlečni sladkor, polirafiniran 240 do 250 lir, mlečni sladkor rafiniran 270 do 280 lir, mlečni sladkor, rafinirani F.U. 360-380 lir (prejšnji teden 340 do 360 lir).

Mleko v prahu, mastno 24% 470-510 lir (prejšnji teden 470-480); posneto mleko v prahu, domače 260-270 lir (teden prej 230-240), ameriško 230-240 lir (prejšnji teden 200-220 lir).

Na črtežu je prikazano gibanje tečajev zlata in dolarja v francoskih frankih na pariški borzi. Gibanje je bilo v glavnem vzporedno, ker se ceni zlata in dolarja gibljeta vzporedno; dolar sodi med čvrste valute, ki jih svet ceni skoraj kakor zlato. Od decembra 1956 do januarja 1957 se je tečaj dolarja na pariški borzi, izražen v frankih, dvignil čez 400 frankov za 1 dolar, nato je vrednost dolarja zopet nazadovala, to se pravi, da se je frank zopet nekoliko popravil. Od sredine aprila se je dolar nenehoma vzpenjal navzgor ter je sredi novembra dosegel tečaj nad 450 frankov. To je bilo v času hude politične napetosti med Francijo in Ameriko zaradi ameriškega dobljenega orožja Tunisu. Dne 11. decembra je dolar dosegel tečaj 488 frankov, zlato pa 570 frankov za 1 gram.

Na IV. razstavi radia in telekomunikacij

Ljubljana, dec. 1957

Četrty mednarodni sejem radia in telekomunikacij je bil odprt v soboto 7. dec. in bo trajal do 14. dec. Sejem je bil v ogrevanih novih prostorih Gospodarskega razstavišča in sodeluje na njem 81 podjetij iz 10 držav. Kar 58 razstavljalcev je iz tujih držav, največ iz Zah. Nemčije, pa tudi iz Italije, ZDA, Švice, Avstrije, Francije, Belgije, Danske in Čehoslovaške. Domačih razstavljalcev je 23.

Ko vstopiš v prostore razstavišča, se ti prikaže pravi eldorado tehnične zmogljivosti. Človek bi moral biti za vsako posamezno stroko specialist, če bi hotel vse to pravilno oceniti. Med razstavljalci naletamo na zelo pomembne trdke, kot so iz Zah. Nemčije: »Agfa« - Leverkusen, »Beyer« - Heilbronn, »Elektro-apparate-Bau« - München; italijanske trdke so skoraj izključno iz Milana »Radioconi«, »Una«, »Eira« i. dr.; ameriške trdke, ki jih zastopajo tukajšnja zastopstva, razstavlajo prvovrstne v elektrotehniško stroko spadajo predmete: elektronske merilne instrumente, miniaturni tajni trdnosti magnetofon, transistorje, elektronske cevi itd. Tudi Avstrija se s svojimi izdelki dostojno uvršča v krog ostalih razstavljalcev (znane trdke znamke »Ingele«, »Hornophone«); Švica ne razstavlja lista dosti, toda njeni izdelki so dovolj poznani. Češkoslovaško zastopa trdka »Kovex« iz Prage z radijskimi in televizijskimi aparati.

Kaj pa naše domače trdke? V Sloveniji je v elektrotehnični in finomehaničnih izdelkih gotovo na prvem mestu trdka »Iskra« v Kranju. Izdeluje avtomatizirane telefonske centrale in aparate, elektronske merilne instrumente, elektronske vrtnalne stroje in stikala, senzorske usmerilne itd. Pomembno so še v Sloveniji: Institut »Jožef Stefan«, Institut za elektrozeve, »Jugotehnika«, »Telekomunikacije«, »Zmaj« in še nekateri manjši. Po razstavljenih predmetih sodeči si vse trdke prizadevajo, da od leta do leta izpopolnijo svoje izdelke in razširijo svoje delovno področje na nove predmete. Tehnika je

res čudovita sila, ki nikoli ne miruje; komaj dobimo kako novo iznajdbo, že se pojavi druga v izpopolnjeni izdelavi in tako gre vedno naprej, brez mirovanja.

ZAKLETKI TELEVIZIJE V SLOVENIJI

Posebno velik obseg zavzetima na tem sejmu radio in televizija. Tržačanu, ki je navajen, da lahko vsak večer stopi v to ali ono gostilno ali kavarno in gleda dnevne dogodke v televizijskem aparatu, se bo morda malo čudno zdelo, ko bere, da pri nas delamo zelo poizkuse in je naša televizija šele v povojih. Pa je tako in potrebno bo zamudeno naknaditi. To pa ni lahko, ker bo potrebno v kratkem času pripraviti televizijske programe, za kar so v drugih državah, kakor n. pr. v Italiji, Nemčiji in drugod potrebovali več let. Zato so kot uvod v televizijo za splošno uporabo na sejmu priredili posebno dvorano, kjer so predvajali program ljubljanske televizijske postaje. Pri tem seveda še ni bilo vse tako, kakor bi moralo biti, kajti vsak začetek je težak. V Sloveniji so doslej kupili nekaj 200 televizijskih sprejemnikov in to v celotni državi, kar je lokalno, posebno na Primorskem, kar lahko direktno sprejemajo program iz Italije. No, pa saj se evropske države v tem pogledu še zdalec ne morejo primerjati n. pr. z ZDA, kjer je nekaj 1000 televizijskih oddajnih postaj in 50 milijonov televizijskih sprejemnikov.

Televizijski torej v Sloveniji še nekaj časa ne bo tako popularna kakor je drugod. Drugače pa je pri nas z radijskimi aparati. V Sloveniji imamo že nekaj trdk, ki izdelujejo prav dobre radijske aparate. Tudi cene so primerne in plačilo olajšano z obročnim odplačevanjem. Tako je n. pr. radijski sprejemnik »Soča« opremljen tudi z ultrakratkimi valovi in je eden najboljših, kar jih izdeluje jugoslovanska radijska industrija.

Če h koncu na splošno ocenimo sedanjo razstavo, moramo reči, da je na predeku viden, letni čas pa neprikladen. Je že tako, da zimske razstave niso posebno privlačne iz lahko umljivih razlogov.

— — —

Iz Trsta v Zahodno Nemčijo

meščani šli v znameniti park, v katerem rastejo že stoletja mogočna drevesa, prenešana iz raznih delov sveta. Pravijo, da je to najlepši park vse Nemčije. V okolici parka je videti nekaj lepih vil. Novejši del mesta je zgrajen na pobočjih med dreve. Večerne živahnosti in promene ni bilo videti, ulice so skoraj izumrle. Zato sva jo kmalu ubrala nazaj po isti poti navzgor na avtocesto. Sicer pa mesta v kotlini niso bila nikoli preveč prijazna.

NAZAJ PROTI RENU

Ura je 8. zvečer. Prve žarnice so že začemale, ko sva zopet drvela proti Renu ob jasnem, zvezdnatemu nebu. Pol milijonsko mesto je še spodaj pod nama v morju žarnic, naju pa obdaja od vseh strani gosta, črna hosta. Le avtomobilski luči z druge strani ceste naju neznošno slepijo, a cesta vabi neumisljeno naprej! Voziva mimo industrijskega mesta Pforzheima, ki ko maj gleda iz tovarniškega dima in je zelo globoko v dolini, kjer se svetiljajo mestne luči. Po polurni vožnji zagleda

na novo mornje žarnice sredi črne, gozdne pokrajine. To je zgodovinski Karlsruher — mesto Karla Velikega, nemško-rimskega cesarja iz VIII. stoletja. Noč pač ni primeren čas za ogledovanje mesta. Zato se ustaviva v udobni okrepčevalnici. Za 7 mark (okoli 1000 lir) so nama postregli z dvema čašama piva in klobasama s kruhom. Vzameva

še zadnja 2 litra mešanice (po 0,80 DM — okoli 100 lir), ki nama bosta več kot zadostovala do Manheima. Pet litrov od Augsburga za 230 km poti pa le ni preveč.

Čeprav smo v začetku avgusta, je teh krajih noč vlažna in neprijetno hladna. Topli površniki naju ni mogel dovolj pogreti. Obema se tudi že močno dremle. Napenjava zadnje sile, ki jih nama jemlje nadležni spanec. Končno je Manheim — cilj najinega potovanja — na vidiku. V jutranjih urah se voziva po bavarsko-Svabskih pokrajinah proti zapadu v Rensko dolino. Okoli polnoči se je del avtoceste ločil proti Manheimu, drugi del pa teče naprej proti Frankfurtu. Tudi Manheim je očit v sivo meglico, izpod katere se komaj vidijo zadnje luči mestne razsvetljave. Stevilni dimniki nama oznanjajo novo industrijsko središče. Nedelja je in le tupatam se kak zaskasneli nočni goz se potika po ulicah. Prav tak, ki se ga je pošteno nakresal, nama je še zmogel pokazati pot do ulice, v kateri so nas že dolgo pričakovali. Končno sva na cilju. Iz Innsbrucka do Manheima sva prevozila 492 kilometrov.

KONČNO V MANHEIMU

Ura je ena po polnoči. Noč je jasna in posuta z zvezdami. Bila je lepa nedelja — ena izmed zadnjih v tem polletju. Zadnji ponočnjaki se spravljajo spat. Ulice so skoraj prazne. Močne žar-

nice osvetljujejo dva velika mosta, ki nista daleč drug od drugega; prvi ječez Ren, drugi čez Neckar. Sredi mesta nas ustavita dva nemška prometna policaja, ki sta na dzipu pridržala kdo ve od kod. Ko sva spravevala za ulico naših znancev, sta nama natančno povedala za pot v Kälfertal, kjer je veliko ameriško vojaško naselje »Franklin Roosevelt village«. To je kakih 5 km zunaj Manheima.

Končno sva dospela na cilj potovanja srečno in dobro razpoložena. Bila sva sveža, čeprav sva ta dan prevozila 492 km, in sicer v 24 urah s presledki 5 do 6 ur. Od Trsta do Manheima pa je 852 km. Prvega dne potovanja sva prevozila 130 km manj. To pa zaradi tega, ker je cesta šla skozi strme Dolomite. Bencina sva potrošila v Nemčiji 13 litrov mešanice, ki je stala točno 5096 lir (104 DM); iz Trsta po gorjskih poteh čez Innsbruck do nemške meje pa 12 litrov. Skupno torej od Trsta do Manheima je vespa porabila 25 litrov. Prvih 12 litrov je stalo 2040 lir, drugih 13 litrov pa 1549 lir (v Nemčiji je bencin mešanica cenejši kot v Italiji — 1 liter stane 120 lir).

Celotna pot do Manheima naju je stala točno 3589 lir.

Manheim je mesto veliko kot Trst. Razprostira se v ravnini in je v prvi vrsti industrijsko-trgovsko mesto. Nekeč je bil upravno središče badenske kneževine in sedež badenskih knezov.

palatinov. Njihov dvorec je precej podoban dunajskemu v Schönbrunn, ki sva ga videla na povratku čez Dunaj. Leži ob obali Renu; danes so tam muzeji, neka strokovna šola in sodni uradi. Iz stavbe se še sedaj blesti nekdanje bogastvo teh deželnih knezov, ki so gospodovali nad Nemčijo. Ta je bila takrat razdeljena na 36 takšnih dežel. Vseposvodo naletiš na ostanke nekdanje moči in sijaja deželnih vladarjev.

V Heidelbergu, ki je samo 20 km oddalje od Manheima, je tudi takšen veličasten ostanek knežjevega gradu iz prejšnjih stoletij. V 17. stoletju so ga Francoski požgali, ostala pa je srednja stranska građa, ki še danes pričča o veliki gradbeni umetnosti v tistih časih. Veliko pozornost v kleti vzbujata tudi dva ogromna sode, ki držita 220.000 oziroma 45.000 litrov. Heidelberg je bil sedež hessenških knezov. To mesto je znano po svojem slavnem vseučilišču, ter je najlepše med vsemi mesti v gornji renski pokrajini. Čudno, kako se je na tem malem ozemlju zgnilo toliko mest. Nedaleč od Manheima ob Renu so Worms, Mainz, Frankfurt ob Menu, Wiesbaden ter dalje Koblenz, Bonn in Köln ob Renu. Proti severu pa Kaiserslautern, Speyer, Baden. Po vseh teh mestih vidimo poleg znamenitih katedral in srednjeveških rotovžev (v kolikor jih ni uničila vojna) nešteto tovarniških dimnikov, ki se dvigajo iz velikih industrijskih obratov.

I. L.

(Se nadaljuje)

»TOPS« IZDELUJE PISALNE STROJE. Tovarna pisalnih strojev »TOPS« Ljubljani izdelala okoli 30 pisalnih strojev na dan, in sicer 15 do 20 navadnih tipa »Emona« in 15 prenosnih pisalnih strojev »Sava«. »Emona« je stroj dosti cenejši, medtem ko izdelujejo »Sava« z uvoženimi deli. Tovarna deluje tudi razmnoževalne stroje »stetner«, ki jih sestavljajo iz uvoženih delov. Tovarna je bila ustanovljena leta 1953. Računajo, da bo letos izdelala 4.000 strojev, do leta 1961 naj bi proizvodnja dvignila na 8.000 strojev na leto.

Juce, L. BERNARDINO
BOGATA IZBIRA TKANIN ZA MOSKE IN ŽENSKO KONFEKCIJA - DEŽNI PLASČI KRAVATE ITD.
TRST - ULICA S. LAZZARO 13
Telefon 24-810

A. Donaggio
TRIESTE
Ustanovljena leta 1912

IMPORT - EXPORT

Zaloga blaga za ženske in moške obleke in podolgi

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

TRST. Indonezijske vrste kave so se znatno podražile zaradi politične napetosti med Indonezijo in Nizozemsko.

KAVA

Nizozemske izvozne tvrdke ne poslujejo sploh ali pa poslujejo pod indonezijskim nadzorom. Ni se znano, ali bodo te tvrdke lahko izvršile za sklenjenje kupčije. Dvig cen indonezijske kave je vplival tudi na cene afriške kave, zlasti na vrsto Uganda.

Tudi v Braziliji se je kava podražila, zlasti vrsta Vittoria. Ta pojav je treba pripisati dejstvu, da je vlada nakupila večje količine kave, da bi tako umetno ohranila visoke kvotacije.

Srednjameriške kave se skoraj ne najde na trgu, ker so izčrpali že vse količine določene za izvoz do meseca aprila.

Največje povpraševanje italijanskih uvoznikov je za vrsto Uganda.

Živahen je tržaški tranzitni trg. Avstrijski uvozniki povprašujejo zlasti po brazilski kavi. Navajamo zadnje cene na tržaškem tranzitnem trgu: Rio N.Y. 5 298 šilingov za 50 kg fob, pristanišče vkrcaja Victoria 5 crivello 18/19 303 šil., Kenya A 490 šil. za 50 kg fob, odhod Trst; Tanganika A 470; Tanganika AA 485-500; Parana extra prime 460.

Povprečne cene kave na viru proizvodnje so sledeče: **brazilska kava**, v li-rah za 1 kg fob.: Victoria 5 good to large bean 520; Santos extra prime good to large bean 820; **srednjameriška kava**, v dolarjih za 50 kg fob.: Ecuador extra superior naravna 47-48; Haiti naravna XXV 53; Salvador oprana 61; Kostarika 66-70; **arabska kava**, v šilingih za 50 kg cif.: Gimma 370; Moka Hodeidah 1 450-460; **afriška kava**, v šilingih za cwt cif.: Uganda oprana proti takojšnemu vkrcaju 277-288, proti vkrcaju v januarju 272; **Malesia AP-1** 302; **Malesia AP-2** 261; **indonezijska kava**, v holandskih florintih za 100 kg: Bali Robusta 10-12% nečistoče 285.

Povprečne cene oceanarine kave od uvoznika do grozista fco. skladišče prodajalca za kg neto ponovno pretehtano: Rio N.Y. 5 1390; Rio N.Y. 3 1410; Vittoria 5 good to large bean 1370; Santos extra prime good to large bean 1640-1720; Ecuador extra prime superior naravna 1490-1500; Haiti naravna XXX 1540-1550; Kostarika 1750-1800; Gimma 1450; Moka Hodeidah 1 1600; Uganda oprana in prečiščena 1310; **Malesia AP-1** 1320-1330; **Malesia AP-2** 1250-1260; Bali Robusta 10-12% nečistoče 1280-1290.

Italijanski trg

Vsako leto ob tem času italijanski trg s kmetijskimi pridelki oživi. Grosisti si namreč polnijo zaloge v pričakovanju večjega povpraševanja za božične praznike. Letos pa trg še ni oživel. Skoraj na vseh področjih trga je mirno razen na trgu z vinom, sadjem in zelenjavo.

Na trgu z mehko pšenico prevladuje ponudba. Za trdo pšenico ni bilo velikega zanimanja. Po neoluščnem in oluščnem rižu je večje povpraševanje; zaradi tega so se cene nekoliko okrepile.

Mirno je na trgu s klavno živino. Na nekaterih tržiščih neznatno prevladuje ponudba, čeprav se cene niso izpremenile. Cene prašičev niso zadovoljive za prašičereje. Proti pričakovanju se potrošnja svinjskega mesa ni dovolj povečala.

Cene masla so ostale na minimalnih kvotacijah zaradi velike konkurence nizozemskega masla. Cene sira se niso bistveno izpremenile. Malo je bilo sklenjenih kupčij z oljivnim oljem.

Vino se dobro prodaja; cene so krepke in ustaljene.

Cene svežega sadja so se dvignile zaradi majhne razpoložljivosti. To velja tudi za zelenjavo, ker so neugodne vremenske prilike v nekaterih središčih slabo vplivale na pridelke. Limone in pomaranče se dobro prodajajo. Za suho sadje ni zanimanja, razen za zemeljske lešnike, ki se dobro prodajajo in so se zato nekoliko podražili.

Cene paradiznikovke meze so zopet postale.

OLJE

FIRENZE. Oljivo olje extra do največ 1% kisline 520-550 lir kg; do največ 1,50% kisline 490-520; do največ 2,50% kisline 470-490; do največ 4% kisline 450 do 480; dvakrat rafinirano tipa »A« 470 do 480, tipa »B« 430-440; olje iz zemeljskih lešnikov 405-410; semensko olje navadno 383-395 lir kg.

ZITARICE

PADOVA. Mehka pšenica fina 7150-7250, dobra 7000-7100, navadna 6900 do 6950; rumena pšenica marano 5300 do 5400; bela koruza 4150-4400; inozemska pšenica fco. železniški voz Benetke: Plata 4700-4750; Južna Afrika 4200; oves

VALUTE V MILANU

	28-11-57	11-12-57
Dinar (100)	80.—	80.—
Funt šter.	6300.—	6275.—
Napoleon	4900.—	4850.—
Dolar	623,25	623 1/8
Franc. fr. (100)	120.—	122.—
Švicar. fr.	145,50	145,25
Funt šter. pap.	1633.—	1650.—
Avstrijski šil.	23,75	24.—
Zlato (gram)	709.—	707.—

BANKOVCI V CURIHU

	11. decembra 1957	
ZDA (1 dol.)	4,28	
Anglija (1 f. šter.)	11,38	
Francija (100 fr.)	0,85	
Italija (100 lir)	0,68	
Avstrija (100 šil.)	16,40	
CSR (100 kr.)	10,30	
Nemčija (100 DM)	101,55	
Belgija (100 fr.)	8,46	
Nizozemska (100 flor.)	112,58	
Svedska (100 kr.)	—	
Izrael (1 f. šter.)	1,70	
Spanija (100 pezet)	7,06	
Argentina (100 pezo)	11,65	
Egipt (1 f. šter.)	7,22	
Jugoslavija (100 din)	0,69	

4000-4200; inozemski ječmen 3700-4200; rž 4050-4100; pšenična moka tipa »00« 9000-9600, tipa »0« 8500-9200, tipa »1« 8200-8700; tipa »2« 7900-8100; pšenični otrobi 3750-3850; pšenični zдроб tipa »0« 11.200-11.500, tipa »1« 10.700-11.000; koruzna moka bela 5200-5400, rumena 6100 do 6300.

VERCELLI. Neoluščeni riž novega pridelka Pierrot 6000-6300; Balillone 6200-6500; Roncarolo 6100-6500; Allorio 6000-6400; Ardizzone 6600-6800; Maratelli 7100-7500; Rizzotto 600-7100; Razza 7100-7600; R. B. 6800-7500; Sesia 7000-7400; Arborio 7600-8200.

Oluščeni riž novega pridelka: navaden 10.200-10.400; Pierrot 11.100-11.400; Balillone 11.500-11.800; Ardizzone 12.200-12.500; Maratelli 13.900-14.300; Rizzotto 13.800-14.000; Razza 77 13.500-14.000; R. B. 13.900-14.200; Arborio 15.200-15.700.

ZIVINA

LUGO. Živina za rejo: krave 350-420 tisoč lir par; breje krave 400-500.000 lir par; krave s teletom 420-650.000 par; volil 400-560.000 par; junci in junice 2 leti stari 5 stotov težki 335-370.000 par; breje krave privesnice 190-200.000 lir glava; telice 2 stote težke 85-100.000 glava; molzne krave 130-225.000 glava.

Klavna živina: voli 6 stotov težki I. 300-340 lir kg žive teže, II. 240-270, krave 6 stotov težke I. 270-340, II. 225-250; junci 5 stotov težki 330-385; telčki I. 490-550, II. 400-450.

Prašiči: prašiči za rejo 320-370 lir kg, suhi prašiči 290-345; prašiči za rejo 100-150 kg 290-300, nad 150 kg 300-310.

Vprežni konji 200-220 lir kg žive teže ali 100-130.000 lir glava; konji za zakol I. 240-250, II. 200-220; žrebata za zakol 290-350; vprežni mežgi 100-130 lir kg ali 60-70.000 glava; mežgi za zakol I. 180-200, II. 140-150; vprežni osli 80-90 lir kg ali 50-60.000 glava; osli za zakol I. 190-210, II. 170-180; ovce 210-260; jag-njeta 450-480 lir.

KRMA

MILAN. Cene fco. vagon ali kamion: majsko seno 2750-2850; otava 2650-2750; detelja 2550-2750; silačena slama 590-1050; pogache iz zemeljskih lešnikov 5200 do 5400 lir stot; kokosove pogache 5800 do 5900; koruzne pogache 4100-4150; lanene pogache 5400-5500; pogache iz tropin 1350-1450.

PERUTNINA

MILAN. Živi piščanci extra 750-800, I. 680-730, II. 600-610; zaklani piščanci 850; inozemski zmznjeni piščanci: madžarski 550-650; jugoslovanski 400-550; žive kokoši 580-650; žive inozemske kokoši 420-500, zaklane kokoši 850; inozemske kokoši zaklane v Italiji 690-720; inozemske zmznjene kokoši 500-670; živi kopuni 700-800, zaklani kopuni 950 do 1080; žive pegatke 750-825; zaklane pegatke 930-1020; mladi golobi zaklani 800; žive pure 620-730; zaklani golobi 900-1000; zaklane pure 780-900; inozemske zmznjene pure 500-550; živi purani 450-520; zaklani purani 600-650; ino-

zemski zmznjeni purani 450-520; žive race 450-500; zaklane race 550-650; žive goski 430-450; zaklane goski 440-530; živi zajci 430-450; zaklane s kožo 430-490; zaklani brez kože 450-530; sveža jajca I. 39-42, navadna 36-50-38; konservirana jajca 25-28; inozemska sveža jajca 29-50 do 35; inozemska konservirana jajca 28-29 lir komad.

VINO

MILAN. Barbera 12-13 stop. 700-730 lir stop/stot; moškati 13.500-14.000 lir stop/stot; Mantovano črno 9-10 stop. 530-550 stop/stot; Valpolicella in Bardolino 10-15 do 11,5 stop. 620-650; Soave belo 11-11,5 do 650-670; Raboso 10-11 stop. 600-620; Romagna belo 9-10 stop. 530-550; črno 9-10 stop. 520-540; Chianti Toscana 12 stop. proizv. 1956 310 lir pletenka; Aretino belo 10-11 stop. 570-590; Barletta extra 14-15 stop. 530-550, navadna 13-14 stop. 520-530; Squinzano 13-14 stop. 530-570 do 600; Squinzano 13-14 stop. 530-570; Barletta sladko 8000-8500 lir stot; Marsala navadno 14.000 stop; Vermut 14.000 stop; Vermut v steklenicah za 1 liter 225-245 lir steklenica.

KOŽE

MILAN. Surove kože z repom: krave do 30 kg 250-260, nad 30 kg 240-255; junci do 30 kg 215-330, nad 30 kg 265-275; volil 40-50 kg 230-245; biki nad 40 kg 170-180.

Surove oslarske kože: teleta brez glave in parjave 3-6 kg 800-840, 6-8 kg 700 do 730; žrebata 360-380; konji 225-245; volil 40-50 kg 230-245; osli 100-110; jagnjeta z mežgi 850-900; z drugobarnim krznom 675-725; ovni 570-600; kozlički 26-31 kg 1900-200, nad 31 kg 1925-2050; kože 850-900.

Suhe kože iz čezmorskih dežel: Cordova Sierra 360-380; Buenos Aires americano 400-420, 10-11 kg 380-390; Capetown suhe kože 400-410, osoljene 320-330; Addis Abeba 370-380; kože iz Angleske Somalije 8-16 funtov 430-540.

ZELENJAVA IN SADJE

MILAN. Suh česen 200-240 lir kg; karčofi 70-80 lir komad; korenje 60-80 kg; cvetaka 70-85; ohrovt 25-31; cikorija 40-50; čebula 30-40; olupljene čebulice 115-160; žajbelj in rozmarin 150-200; kormač 35-46; cikorija 46-60; rdeča solata 120-145; endivija 38-50; krompir Bintje 44-48; por 70-90; peteršilj 170-210; zelena navadna 80-110; špinaca 47-56; buče 37-40 lir kg.

Jabolka navadna mešana 60-115; Mergendut 165-180; hruske navadne mešane 95-140; pomaranče navadne 70-90; limone navadne 100-125; mandarinji Paterno 150-220, mandarinji navadni 100-130; ananas 650-700; praženi zemeljski lešniki 280-300; olupljeni kostanj 140-150; dateljni 380-460; smokve suhe 110-120; mandeljni neoluščeni 180-200; lešniki 270-290; orehi Sorrento 430-460, navadni 280-300; suhe slive domaće v zabojih 270-300, bosanske 70-80 340-360; Kalifornija 18/24 400-420; suho grozdje 220-240 lir kg.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

	CHICAGO	13. 11.	27. 11.	11. 12.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	219 ⁵ / ₈	218 ⁵ / ₈	218 ⁵ / ₈	218 ⁵ / ₈
Koruza (stot. dol. za bušel)	117 ⁵ / ₈	116 ⁵ / ₈	116 ⁵ / ₈	166 ⁵ / ₈
NEW YORK				
Baker (stot. dol. za funt)	25.—	24.50	24.—	
Cin (stot. dol. za funt)	90.12	88.87	92.78	
Svinec (stot. dol. za funt)	13.60	13.50	13.—	
Cink (stot. dol. za funt)	11.75	10.—	10.—	
Aluminij (stot. dol. za funt)	28.10	28.10	28.10	
Nikelj (stot. dol. za funt)	74.—	74.—	74.—	
Bombaž (stot. dol. za funt)	34.60	36.35	36.85	
Živo srebro (dol. za steklenico)	231.—	230.—	230.—	
Kava (stot. dol. za funt Santos 4)	55.—	55.—	55.50	
LONDON				
Baker (funt. šter. za d. tono)	180 ³ / ₄	184 ¹ / ₄	176.—	
Cin (funt šter. za d. tono)	731	730 ¹ / ₄	730 ¹ / ₄	
Cink (funt šter. za d. tono)	68 ¹ / ₄	66 ³ / ₄	61 ¹ / ₄	
Svinec (funt šter. za d. tono)	84 ³ / ₄	79 ¹ / ₄	69 ¹ / ₄	
SANTOS				
Kava Santos D (kruzejrov za 10 kg)	500.—	510.90	524.—	

Gibanje cen surovinam na mednarodnih trgih ni enotno. Tako n. pr. je baker zopet popustil, medtem ko je cena cinku napredovala. Čvrstejša so tudi cene bombaža, medtem ko je volna popustila. Narastla je cena kavčuka pa tudi sladkorju in kavi.

ZITARICE

V Chicagu je cena pšenici v tednu do 6. decembra nazadovala od 218 na 218 3/4 stotinke dolarja za bušel; cena koruza je napredovala od 116 7/8 na 117 7/8 stotinke dolarja za bušel. Napovedujejo dober pridelek zimske pšenice v Ameriki.

SLADKOR, KAVA, KAKAO

Cena sladkorja je v New Yorku v tednu do 6. decembra napredovala od 3,85 na 4,03 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. Cena se je dvignila zaradi političnih nemirnov na Kubi. Evropski izvedenci cenijo letošnji pridelek sladkorne pese za 200.000 višje kakor prvotno. V Indiji je letina vrgla 2.026.600 ton, to je 164.000 ton več kakor lani. Cena kavi se je v New Yorku v pogodbi M dvignila od 58,30 na 58,46 stotinke dolarja za funt. Kakao je zopet napredoval, in sicer od 37,93 na 38,94 stotinke dolarja za funt.

VLAKNA

V New Yorku je cena bombaža v tednu do 6. decembra napredovala od 36,20 na 36,50 stotinke dolarja za funt. Računajo, da bo prva nova uradna ameriška cenitev letošnjega pridelka nižja, kakor je bila 1. novembra. Po zasebnih cenitvah bo Amerika letos pridelala 11 milijonov bal, medtem ko je lani pridelal znašal 11.788.000 bal. Na londonskih dražbah je cena volne nazadovala za 2 1/2 do 5%. Ker cena pada, je verjetno, da bodo Avstralci v sezoni 1957-58 prodali manj volne. V New Yorku je cena do 6. decembra nazadovala od 135,5 na 131 stotinke dolarja za funt. V Londonu je cena česane volne 64 s B nazadovala od 109 1/2 na 160 1/2 peni za funt, v Roubaixu (Francija) pa od 1.285 na 1.245 frankov za funt.

KAVČUK

Cena kavčuka je v New Yorku v tednu do 6. decembra napredovala od

27,77 na 29,15 stotinke dolarja za funt; v Londonu od 23 na 24 1/8 peni za funt. Napredovanje cene je v zvezi s stavko pristaniščnikov v Kolumbu. Prav tako so vplivali na ceno nemiri v Indoneziji proti Nizozemcem. Nekaterim nizozemskim podjetjem so sindikati za plenili obrate.

KOVINE

V Londonu se je na borzi razširil glas, da namerava italijanska vlada iz svojih zalog prodati 20.000 ton elektrolitičnega bakra. To je neugodno vplivalo na cene. V nasprotnem smislu je vplivala vest, da bodo proizvajalci iz Romade na sestanku v Londonu sklenili omejiti pridobivanje bakra in da temu ni nasprotna niti škilska vlada. Nameravajo sklicati mednarodno konferenco, ki bi proučila vprašanje ustavitve cen bakru. Niti čika se ne bo upirala temu načrtu. Anaconda in Kennecott nameravata zmanjšati proizvodnjo, ako bi cena v Londonu še vedno nazadovala. V New Yorku je cena v tednu do 6. decembra nazadovala od 24,35 na 24,25 stotinke dolarja za funt. Cin je v New Yorku napredoval od 90,25 na 91,75 stotinke dolarja za funt. V Londonu se je sestel mednarodni svet za cin. Prekupčevalci so pričakovali, da bodo v svetu sklenili skriti kontingente za izvoz približno za 12 do 13.000 ton. V resnici je svet sklenil zmanjšati izvoz v času od 15. decembra 1957 do 14. marca 1958 na 27.000 ton; poleg tega naj bi države proizvoznice prispevale 5.000 ton v zalogo z urejevanjem cen, in sicer na osnovi 73 turevov šterlingov za tono. V New Yorku sta ostala ceni svinca in cinka neizpremenjeni; antimon Laredo neizpremenjen pri 33 stotinkah dolarja za funt, lito železo pri 66,42 dolarja za tono, bufalno pri 66,50, medtem ko je staro železo nazadovalo od 32,33 na 32 dolarjev za tono; živo srebro neizpremenjeno pri 225-230 dolarjev za steklenico. Cene barbastih kovin v Zah. Nemčiji 6. dec. cin Duisburg 865-873; svinec osnovna New York 120-56, osnovna London 85-86-85-77; cink osnovna East Saint Louis 92-74, osnovna London 73-71-63; elektrolitični baker za prevodnike 220,75 do 224,75; svinec v kablju 92-93; aluminij za prevodnike 250-265. Vse cene veljajo v markah za 100 kg.

Tudi zemljo je treba nasiti

Naša zemlja je tukaj lahka, peščena, kamnita, laporna, tam ležka in celo zelo težka, da jo lemež le obrniti, ne pa vreči. Nekaj našega zemljišča je tukaj, drugo je tam, to je blizu, ono daleč, a parcel je številno. Vmes pa je dragocen čas, ki ga na poti zapravimo. Koliko časa in truda zapravimo v gozdu, da spravimo iz njega drva in stelo in kako draga je mučna vožnja po naših kolovozih! Naši vinogradi so pretežno iz časov, ko ni vprašanje delovne sile delatlo vinogradnikom nobene preglednice. Danes nas razmere silijo od ročnega k obdelovanju z vprežno živino, še bolj s strojem. Obdelovanje zemlje se je sicer izboljšalo, a je še močno pomanjkljivo; zemlje ne zračimo dovolj, niti pravočasno ne pravilno ter ne izkoristimo nad vse pomembnega učinka naravnih činiteljev (toplote, mraza, vlage) predvsem pa ugodnega delovanja zraka. Naša zemlja je pretežno izčrpana in ponekod celo tako izčrpana, da ne more biti kaj prida.

S tem smo našli le nekaj nedostatkov, ki visijo nad vsemi našimi gospodarstvi kot svinčena mora. So različne razlage: laže ali težje odpravljivi, oziroma neodpravljivi (kot n. pr. značaj zemlje), gospodarsko manj ali bolj škodljivi. So pa vsi ovira naprednemu gospodarstvu, kar pomeni, da povzročajo ogromno truda, zamude časa in izdatkov. Povedano bolj objektivno: Naše kmetovanje je drago ali zelo nizko donosno. Naravno, da se takšno kmetovanje delovnim rokam upira in se mu zato odjuje.

Nas zanima pri tem dvojje, in sicer: kateri od naštetih nedostatkov naša gospodarstva najbolj obtežujejo in drugi, ali se ti dajo odpraviti. Naj opozorimo naše kmetijske proizvajalce na svetopisemski nauk »lačne nasititi«. To je tudi za zemljo osnovnega pomena. A kako naj zemljo nasitimo, če jo ni goja? Zemlja in živina si morata biti v pravem razmerju. Pri nas je to v mnogih primerih obratno. A še huje je, ker kaže, da bo to razmerje še slabše, ker se število živine krči. To je za naše kmetijsko

ljenje je škodljivo, ker se preveč rejene krave težko oteplijo. Posebno v zimskem času moramo pokladati brejim kravam z vitamini bogata krmila, kot surovo rumeno korenje, dobro seno, peso in druga krmila. Dodajamo še po 60 gramov klajnega apna na dan.

Osem dni pred telitvijo pokladajmo kravi le prav dobro seno ali dobro zeleno krmno. Zadnja dva dni pred telitvijo prenehajmo pokladati močna krmila. Zadnji teden brejosti krmimo po trikrat na dan in rznjshh koišinah, da si krava manj obremeni prebavila. Kakšnih deset dni pred telitvijo postopoma zmanjšujemo obroke. Ne smemo pokladati krmil, ki bi povzročala zaprtje.

Prve dni po otelitvi krmimo krave z dobrim senom in ji dajemo tudi nekoliko otrobov v »opli« napoj. Nato postopoma prečavamo obrok otrobov.

Ob koncu prvega tedna po otelitvi pokladajmo že približno 2 kg. otrobov. Po desetih dneh so obroki lahko že popolni. Če mlečnost narašča, postopoma povečamo tudi krmni obrok. Če bomo upoštevali vsa ta napotila, bo telitev potekala nemoteno in tele bo prišlo zdravo na svet, a krava bo ostala zdrava.

Ko nesreča preži na delavca

Ali se je mogoče nesrečam izogniti - Za uvedbo zdravniške službe po tovarnah

VEDNO VEČ NESREČ KLJUB NAPREDKU

Pred tedni smo bili ponovno priča veliki nesreči na delu, ki se je pripetila v kamnolomu pri Malem Repnu. V Trstu je zopet padel z gradbenega odra neki Opec in se ubil. Niso to ne prve ne zadnje nezgode na delu, četudi si vsi želimo, da bi se tovrstne nesreče ne pojavljale več. Dejstvo je, da se število nezgod na delu veča iz dneva v dan. Vzroke, ki povzročajo nezgode, je navadno težko ugotoviti. Številna raziskovanja, izboljšanje varnostnih naprav na delu, navseti in zakonski ukrepi ni so pripomogli k zmanjšanju števila nesreč. Statistika ugotavlja prav nasprotno. Nezdgod na delu je vsak dan več. Delavci v rudniku ali na polju, na gradbiščih in tovarnah, vsi tvegajo isto: nezgodo. Nezaščiteni varnostni ukrepi ali razne naprave in stroji niso vedno povzročitelji nezgod; velikokrat pride do nezgode zaradi trenutne delavčeve nepozornosti ali ... »ker je usoda tako hotela.«

Vse sodobne države imajo zakonske določbe za zaščito delavstva pred nezgodami na delu. Pred leti so tudi v Italiji odpravili skoraj 60 let stare določbe, ki niso več ustrezale sodobnemu napredku tehnike in naprav pri delu. Novi predpisi nalagajo delodajalcu nove pravne obveze. Uredba je tudi razčlenjena in sega do najmanjših podrobnosti od zaščite za človeka nevarnih delov stroja in podobnih naprav do zavarovanja pred atomskim izžarevanjem. Milijoni lir so bili potrošeni za napeljava sodobnejših protinezgodnih naprav po tovarnah in gradbiščih, neštetje je bilo predavanih in razdeljenih na stotisoče lepakov itd., da bi omeili število nezgod, a brez uspeha! V enem samem letu od 1955 do 1956 se je število nezgod povečalo za 4,5% in smrtnih primerov za 2,27%.

KJE SO VZROKI?

Kje so vzroki tako pogostim nezgodam? Morda so nezgode povzročile nezaščitene ali neuporabne zaščitne naprave, morda nepregledani stroji. Lahko je po povzročil sam delavec iz malomarnosti, ali delavčeva utrujenost zaradi preobilnega in različnega dela?

TUDI VREME VPLIVA NA DELAVCA

Človek bi ne verjel, da si statistika ne zna najti razlage, zakaj se prav po poletnih počitnicah, ko se delavci vračajo na delo telesno in duševno okrepjeni, prične število nezgod dvigati. Tudi vremenske razmere imajo svoj vpliv, ker je dokazano, da spremembe v ozračju vplivajo na človekovo sposobnost in zbranost; delavec postane včasih nemiren in živčen.

Vprašanje preprečitve nesreč je važno socialno vprašanje, ker nesreče odstranjujejo z dela na tisoče človeških sil zaneseno ali jih uničijo za vedno. V samem Milanu je bilo letos v prvem polletju 47.044 nezgod s 108 smrtnimi primeri nasproti 46.048 (92 smrtnih primerov) v istem razdobju leta 1956.

Kes je, da se ponesrečenca nudi zdravniška pomoč in ostala pomoč. Za to imamo posebne ustanove, toda ta pomoč traja, kolikor traja in nikdar ne nadomesti škode in trpljenja. Če delavec ni več sposoben za svoje delo, tedaj ga je treba preusmeriti na novo delo.

Bolj bi bilo socialno in koristno, če bi se nezgode preprečile. Tako bi delovna sila ostala nadotaknjena in nezmanjšana. To bi vsaj deloma dosegli, če bi uresničili predloge o zdravniški službi v tovarnah in na gradbiščih. S tem bi pomembno vprašanje se bavi Italijansko društvo za zdravstvo in higieno pri delu (Società italiana di medicina del lavoro). Vprašanje zdravniške službe v vseh sektorjih, kjer so zaposleni delavci, zanima milijone ljudi, pa naj so to delavci ali namesčenci, delodajalci ali podjetniki. Gre za vpljavo takojmenovanega tovarniškega zdravstva, oziroma zdravniške službe v tovarnah in drugod.

NALOGA TOVARNISKEGA ZDRAVNIKA

Delavska zdravniška služba ni zamišljena kot neka ustanova, ki naj bi zdravila delavce ali namesčence, ki so oboleni za posledicami dela ali zaradi poklicnih bolezni. Naloga in skrb delavskega zdravnika naj bi bila, da prepreči morebitne nevarnosti v zvezi z delom, da zaščiti delavce vseh strokov, pred škodljivimi posledicami, ki jih imajo za človeka razne naprave in industrije.

Tovarniški ali delavski zdravnik bi moral predvsem spoznavati telesne sposobnosti vsakega zaposlenca; določiti bi mu moral primerno mesto, ki bi ustrezalo njegovi sposobnosti, ker bi le tako vsak posameznik in družba imela največjo korist. Delavski zdravnik bi moral delavca periodično pregledati in ugotoviti njegove telesne in duševne sposobnosti. Nadzirati bi moral, ali se upošteva določbe o zdravju in higieni pri delu; storiti potrebne korake, da se odstranijo nevarnosti, povezane z delom itd.

Ce bi ministrstvo za delo in socialno skrbstvo izvedlo predlog o uvedbi delavskega zdravnika, bi se storilnost oseba vseh strokov dvignila, zmanjšalo bi se število odsotnih z dela itd. Izdatki za socialno skrbstvo bi se verjetno znatno znižali; tako bi običajno razbremenili posameznika in skupnost. Gotovo bi se tudi proizvodnja po podjetjih razvijala bolj gladko.

ČLOVEK JE VSAJ TOLIKO VREDEN KOT STROJ

Zdravniška služba v tovarnah se da tudi konkretno oceniti. Vzdrževanje človeške delovne sile, če se pravilno vzdržuje, se še vedno bolj izplača kot vzdrževanje strojev in podobnih naprav. Ni ne male ne velike industrije, ki bi se lahko odrekla periodičnemu pregledu strojev. Pregled in kontrola vršijo izkušeni ljudje-specialisti, ki jih podjetja plačajo brez vsakega obotavljanja. Isto bi torej moral veljati tudi za delavskega zdravnika!

V tem pogledu je veliko držav, ki so daleč pred nami. Uspehi, ki so jih dosegle, se ne dajo zanikati in na to naj se oslonijo tisti, ki bodo predlagali parlamentu zakon o tem vprašanju. Na

predlog strokovnih organizacij naj se uvede zdravniška služba v vseh tovarnah podobnih delovnih središčih, kjer vladajo nevarni delovni pogoji. Hkrati je treba izvajati strogo nadzorstvo nad zdravniško službo.

Ustanovitve zdravniške službe za vse delovne enote bi poleg vseh prednosti za delavca in podjetje imela tudi to, da bi omogočila zaposlitev zdravnikov in pomožnega osebja, ki so danes brez dela.

Lat.

VEDNO VEČ STEČAJEV IN PROTESTNIH MENIC V ITALIJI

Turinska trgovinska zbornica je objavila, da gre v Turinu v zadnjih letih vedno več podjetij v stečaj, kar pa velja tudi za ostalo Italijo. Posebno je bilo to opaziti v letu 1956, ko je bilo v Turinu za 7,33 milijarde stečajev poročeno 4,53 milijarde; v letu 1957; število stečajev je doseglo 312, to je največje dosedanje točko. Čeže, da bo tudi leto 1958 v prvih 11 mesecih leta 1957 povzpelo na 288. Navajajo, da je glavni vzrok temu pojavu, ki se opaža po vsej Italiji, **nepričakovani manjši podjetji**, ker so italijanska velika industrijska podjetja vedno boljše organizirana.

Vzporedno z naraščanjem števila stečajev naraščajo tudi protestne menice. Tako je v Turinu v letu 1948 število protestnih menic znašalo 51.978, leta 1950 108.569 in leta 1956 že 234.232. Skupna vsota protestnih menic je leta 1948 dosegla 1.288 milijonov, v letu 1955 že 10.49 milijarde in leta 1956 11.54 milijarde. To veliko povečanje protestnih menic je v glavnem povzročilo **kupovanje na obroke**.

Elektrifikacija Škocijanskih jam in gradnja novega hotela

Obisk Škocijanskih jam je dosegel letos rekordno število 20.000 obiskovalcev. Od tega je bilo okoli 8.000 inozemcev, seveda največ Tržičanov, ki zelo radi obiskujejo ta kotiček slovenske zemlje in občudujejo krasote njegovega podzemlja.

Pomnožitev obiskov in dejstvo, da predstavljajo podzemne krasote Škocijanskih jam in Divaške jame ter drugih jam na področju Divače, dejansko

pa z gradnjo hotela oziroma večjega gostišča. Računajo, da bodo prvo delo končali tja do konca pomladi 1958, do čim bo za drugo treba nekoliko več časa. Hotel oziroma gostišče naj bi stalo na vrhu Globočaka, to je tam, kjer je bil zgrajen rov za izhod iz jame. Sedaj bo nekdanji izhod služil kot vhod v jame.

Seveda je vest, da so bila zagotovljena sredstva v višini nad 70 milijonov za te gradnje, zelo razveselila vse domačine pa tudi ljubitelje jam, ki se vedno potem, ko so jih prvič obiskali, vračajo na ponoven obisk. Posebno Tržičani in od nekdanj radi hodijo sem in je tako leto v septembru prišlo v enem dnevu okrog 300 motornih vozil. Vsi vedo, da so pogosti zlasti glede gostinske potrebe v Matavunu, vasi ob vhodu v jame, zelo pomankljivi in da samo ena manjša gostilna ne zmore vsega gostilna. Sedaj se bo pomota bistveno zboljšala.

Tudi sicer se stanje v divaški občini zboljšuje, saj je bila urejena v vasi vzorna trgovina, velika mesnica s hladilniki in vsemi s potrebami napravami, zgrajenih je bilo več lepših stanovanjskih poslopj in jih še grade, da ne govorimo o velikih mizarjskih delavnicah, ki je že napol industrijsko podjetje. Tudi gostinski obrati so se modernizirali in predvideno je še nadaljnje zboljšanje in povečanje zmogljivosti, saj sta namesto predvojnih desetih gostiln, sedaj le dve modernizirani restavraciji. Sedaj po

stavljajo v Divači tudi bencinske črpalke, kar bo zlasti prav prišlo za obmejni promet. Ko je bila zgrajena skozi te kraje nova moderna avtocesta Ljubljana - Koper, se marsikateri Tržičan, ki je pred vojno obiskal te kraje, čudi velikemu napredku.

edino njeno bogastvo, s katerim lahko dvigne občina svojo ekonomsko moč, sta napotila odgovorne činitele, da so začeli delati načrte za ustvaritev pogojev za še večji obisk teh jam. Kot smo zvedeli, so v tem pogledu tudi uspeli. Te dni bodo začeli najprej z deli za elektrifikacijo Škocijanskih jam, nato

Štirje mesečniki primorskih Slovencev

Poleg političnega dnevnika v Trstu, štirih tednikov (dva izhajata v Gorici, in dva v Trstu) in treh štirinajstidnevnikov imajo Slovenci v Italiji tudi nekaj mesečnikov. Sedaj izhajajo štirje: Pastirček v Gorici, Galeb, Literarne vaje in Mladika pa v Trstu. Ogledno si nakratko, kaj so ti listi in kakšni naj bi bili.

»Pastirček« izhaja že 12. leto. Majnen po obliki in skromen po opremljenosti je ta versko vzgojni, list namenjen ljudskošolski mladini, delo istega uredništva in iste tiskarne kot »Katoliški glas«. Izdajajo ga slovenski katehetje. Glas zabavne in poučne zgodbe, pesmi, slike, igrokaze, dopise in ugane.

Izhaja med solskim letom. Pred sabo imamo prvi dve številki 12. letnika na skupaj 64 straneh. Po sodenju listu sodeč je »Pastirček« predvsem list Goriske. Trudi se, da bi bil zanimiv, vendar bi bil na oko veselejši, če bi imel bolj žive platnice, po možnosti vsak mesec drugačne barve. Tako pa je videti kot brez srajčke. Tudi urejevanje je semetirsko starinsko (npr. »Pustite male k Meniku). Kaj naj ljudskošolski otrok občuti ob temle uredniškem povabilu: »PRIŠITE, če ste bili bolni, niste imeli šole, ali je kateri sosolovec umrl?« Mladino je treba poznati od blizu nego samo iz šole, če hočemo, da bo kruh, ki ji ga požrejo, okusen in tečen. Zdeli ji je treba pragrajati tudi jezik. Otroški list bi moral vsaj v tem pogledu biti brez madeža.

Ljudskošolski mladini je namenjen tudi tržaški »Galeb«, katerega 1. številka 4. letnika je izšla pred kratkim. Odgovorni urednik mu je Ivan Grbec. List je po opremlitvi vprav razkošen, po vsebini pester, idejno pa — za razliko

Kultura in življenje

»Pastirček« — posveten. Nekateri njegovi sodelavci živijo v Sloveniji oz. so tam doma: Ivan Matičič, Josip Ribičič, Fr. Milčinski idr. Za slike skrbijo R. Hlavaty in M. Bambič. V notranjosti ga (poleg črne) poživljajo štiri različne barve. Smešnice in ugane najdemo tudi v njem, pogrešamo pa otroške dopise.

Za srednješolce izhajajo že 9. leto »Literarne vaje«. Naslov kaže, da je bil ta list ustanovljen za vzgojo mladostnih književnikov; kot nekaj oder, na katerega stopajo začetniški pesniki, pisatelji in kritiki. Nekaj od njih se jih je že povzpelo, npr. Miroslav Morje, Samo Pahor, Diomira Fabjan, Evelina Uher. Sicer pa se »Literarne vaje« vedno gibljejo na isti višini: pri nasajo literarne poskušne. Zato v pridu ni prave razlike med letnikom in letnikom; spreminjajo se v glavnem samo imena. Vanje pišejo tudi nekateri profesorji. Bilo bi prav, da bi se drugi odrasli objavljali v tem listu primerne stvari. Nedvomno bi bili mladi bralci s tem zadovoljni. Letošnja 1. številka se je predstavila v kaj pusti objekt: v platnicah iz ovojnega papirnika. Najtehtnejši sestavek v nji je S. Pahorja »Iz narodne zakladnice«. Zal pa so se »Literarne vaje«, ki so namenjene učencem od 10. do 18. leta starosti, znašle pri tem v težavnem položaju. Pahorjevi zapisi nekaterih ljudskih pesmi na Krasu bodo namreč lahko izvali ugovor, čemu tako blago v solskem listu nuditi neresnim in nezrelim ljudem. Sklicevanje na Strekčija tu ne velja. Strekčjeve Slov. nar. pesmi niso bile objavljene v mladinskem listu. Izreči je treba tudi nezadovoljstvo z ilustracijami, ki so leto

za letom enake vrste linoreze iz iste šole prof. A. Černigoja. Na slovenskih srednjih solah v Trstu je več učiteljev risanja, ki bi gotovo radi pokazali svetu tudi stvaritve svojih učencev. »Literarne vaje« se bodo morale v vsakem pogledu prenoviti.

Nazadnje je pred nami »Mladika«: 9 števil — torej skoraj polnol 1. letnik — na skupaj 144 straneh. Ta mesečnik je po opremlitvi zelo lep in hoče nuditi vsem vse. Prinaša načelne članke, pripovedništvo in pesmi, priložnostne in poučne sestavke o Slovincih, kritiko novih knjig, razstav, predstav Slov. narodnega gledališča v Trstu, radijskih oddaj in filmov, piše o verskih, družinskih, vzgojnih in moralnih vprašanjih, o skavtih in sploh o katoliškem prosvetnem življenju na Tržaškem in Goriskem. Na platnicah odgovarja dopisnikom in literarnim začetnikom. Vse kaže, da si je »Mladika« utrla pot v zadosti široke kroge in da ji gmočno vprašanje ne bo spodrezalo življenja. Moralo pa bo uredništvo (Dušan Jakomin in Jože Peterlin) za 2. letnik napraviti podoben in izvedljiv načrt, iz katerega bo izključeno vse slučajnostno, v naglici napisano in premalo pregledano gradivo, pa tudi slike, ki zanimajo le nekatere. Naslov lista nas nenehno spominja predvojnega celjske »Mladike« in nas sili k primerjanju. Z ljubeznijo, poštovanostjo in treznostjo bo treba pretehtati, katerim ljudem je namenjena, in premisliti, s čim jim jo najbolj ustrega. Če je šla v 1. letu izhajanja bolj v širino, ji v 2. letniku svetujemo v globino, v izdelanost. Tako bodo odpadle nekatere ostrine, pripeki bodo trajnejše veljave, manj

socialni UTRINKI

Izseljevanje iz Rezijske

»Matajur«, glasilo beneških Slovencev, priobčuje v zadnji številki podatke tajništva Karnijske skupnosti (Tolmezzo) o sezonskem in trajnem izseljevanju prebivalstva iz Rezijske in Kanalske doline. Od 15. maja 1957 je odšlo letos na sezonsko delo iz zahodnega dela Kanalske doline (iz Pontebe in furlanskih občin Kluzje, Dunja, Moggio Udinese, Resiutte in Rezijske) 1190 moških in 251 žensk. Celotno prebivalstvo omenjenih krajev šteje 14.912 ljudi. Pomeni, da je odšlo na sezonsko delo v druge občine 9,7% domačega prebivalstva.

Se bolj zgovorni so podatki o trajnem izseljevanju iz Karnijske, Kanalske doline in Rezijske. V času od leta 1945 do maja 1957 se je iz Karnijske, Kanalske doline, iz vasi ob Belu ter iz Rezijske, kjer živi 84.306 prebivalcev, za stalno izselilo 8.160 ljudi. Na sezonsko delo hodi iz teh krajev okoli 9.000 ljudi. Tako ostajajo vasi prazne brez moških. Iz nekaterih vasi odhajajo na sezonsko delo več kot tretjina prebivalstva, tako iz Učee 36,6% prebivalstva, iz Osjoan in Korit 26,5% in iz Bele 22,2%. Za vedno se je izselilo po vojni od 15. maja 1957: iz Ravence 41,5% prebivalstva, iz Učee 27%, iz Solbice 25,9%, iz Nijeve 21,4%, iz Osjoan in Korit 18,7%.

Ljudje se izseljujejo, ker se doma ne morejo preživljati. »Matajur« je mnenja, da bi edino nova industrija zadržala ljudi doma. Gibanje prebivalstva v nekaterih karnijskih krajih je pokazalo, da niti razvoj turizma ne prepreči izseljevanja; turizem zaposli le nekatere gostilničarje in kmetov, ki prodajajo mleko gostilnam.

PREVEČ DIJAKOV NA FRANCOSKI UNIVERZI. Stavba fak. realnih ved v Parizu je bila leta 1895 zgrajena za 350 študentov. V skrajnem primeru bi bilo na njej prostora za 3.000 študentov; v resnici pa jo danes obkrožuje 16.000 študentov.

BOJ PROTI RAKU. Neka ameriška revija za zdravstvo poroča o poskusih, ki so jih napravili ameriški zdravniki na obolenih za rakom. Ugotovili so, da je mnogo ljudi tako odporni proti raku, da njihov organizem prepreči razvoj raka, čeprav so bile nani-prenesele raka, kaste celice. Ti poskusi so pokazali, da poseduje človeški organizem kemične snovi, s katerimi se zavaruje pred to hudo boleznijo. Teh kemičnih snovi, ki obvarujejo človeški organizem pred oboletostjo, ne posedujejo ljudje, ki so že oboleni za to boleznijo. Ti poskusi naj bi tudi pokazali, da bo končno mogoče izdelati cepivo proti raku.

NA ANGLESKEM SE NI PREVEČ ZDRAVNIKOV. Na Angleškem zbira podatke o zaposlitvi zdravnikov posoben komite (Willink Committee). Hkrati da je na podlagi zbranih podatkov navajala študentom, ki se nameravajo posvetiti zdravniškemu poklicu. Pred tremi leti je še kazalo, da je zdravnikov preveč in da mladi ne bodo našli zaposlitve. Tedaj so skrčili število mest za kirurške in splošno zdravilstvo. Nadaljnji razvoj je pokazal, da je trenutno še vedno dovolj mest tudi za medicince, ki se študirajo in ki bodo do vršili študije do konca leta 1961. Za študente, ki bodo postali zdravniki po tem letu, pa utegnejo nastati težave glede zaposlitve. Umrljivost zdravnikov se je namreč zmanjšala, poleg tega pa se je zdravniška oskrba zboljšala in posplošila. Po omenjenem letu ne potreba št. vilo študentov na medicinskih fakultetah skrčiti približno za 19% vsako leto do leta 1970.

VINKO BELIČ: »DOKLER JE DAN«

Prve dni decembra nam je Vinko Belič presenetil s svojim najnovejšim delom »Dokler je dan« (tiskano v tiskarni Graphis v Trstu), kjer je zbral petnajst krajsih, a oblikovno in vsebinsko dovršenih del. Pisatelja poznamo že po prosvetnih in raznih tržaških revijah in po samostojnih zbirkah, od katerih sta dve izšli še v Ljubljani. Od nazirja je profesor slovensčine na višji gimnaziji v Trstu, pa je to njegova tretja knjiga in smemo reči, da od dosedanjih najboljša.

V njej je pokazal, da je lirski tudi takrat, ko se njegova pesniška duša izpoveduje v prozi. In težko bi rekli, kje se p esem in proza preraščata. Moj struko zna prisluniti življenja in samemu sebi; še tako neznan utrip najde v njem svojo verno podobo. Vsa njegova izpoved je porojena iz čustva in razuma, ki drug drugega dopolnjujeta. Razkriva nam pisateljevo čuteče srce pa tudi nezmoljivo voljo, ki ju je življenje prekalilo včasih z bridkimi spoznanji, da iz grenkobe najde pot nazvzgor.

V novelah je skrbno pretehtal zanimiva doživljaja iz zadnjih let. Vrača se v rodno Belo krajino h krajem in ljudem, ki jih pozabiti ne more, k mrtvi materi, ki ga je izlošala s stradanjem in garanjem, s prezebanjem in ponižanjem, s skrbjo in ljubeznijo». Vidi-mo ga v senci leskovega grma, kjer ga tišči k tlom stotero težav in ovir. Obdajajo ga novi obrabi in razmere. Živi v svetu, kjer se ljudje postavljajo, prijatelji mu odhajajo in vsako slovo je težje.

Tudi po trpkem spoznanju, da mu je življenje razbito v tuja si obdobja,

Mladinec o delu mladine

O mladini se pri nas vedno mnogo govori, manj pa piše — z vseh strani padajo pozitivne in negativne kritike: »mladina dela«, ali »današnja mladina ni več taka, kot smo bili mi nekoč« itd. Te kritike pa ne ustvarjajo jasne slike, ker so navadno zgrajene na napačni osnovi. Preden kritiziramo delovanje mladine, moramo upoštevati vse okoliščine, v katerih naša mladina živi, njene psihološke momente in cilje, ki jo navdajajo.

Današnja mladina živi v dinamičnem času in novih pogojih, kar je treba odločno upoštevati pri njenem delu; stajajo naj imajo v njo zaupanje ter naj jo podpirajo pri njenem delu.

V Trstu že več let deluje neodvisna srednješolska organizacija, ki igra važno vlogo med slovensko tržaško mladino. V prvih letih obstoja »Društva slovenskih srednješolcev« je bilo seveda delo težavno, vendar pa je bila organizacija od članov pa do samega vodstva le dijaška. Danes spada to društvo med eno izmed najaktivnejših kulturno-prosvetnih društev na Tržaškem. Po svojih zmogljivostih je vodstvo skušalo aktivizirati člane na vseh področjih društvenega delovanja. Kljub pomanjkanju kulturno-prosvetnih delavcev, ki naj bi od časa do časa vendarle dali svoj prispevek društvenemu delu na področju dramatike, folklore, glasbe, literature ali kje drugje, je bilo društveno delo precej plodno.

Naj omenimo tukaj tudi delo naših tabornikov. Ne bi mogli trditi, da ima slovenska taborniška organizacija na Tržaškem dolgo zgodovinsko obdobje za sabo, kot ga ima morda kakšna druga mladinska organizacija. O taborništvu pred leti je bilo v Trstu le malo govora; nekateri aginejši in pogumnejši pobudniki te organizacije so pred štirimi leti položili temelje »Rodu mrdrega vala«. Danes je slovenska taborniška organizacija v Trstu za mladino že velikega pomena; posebno v zadnjem času se dobro uveljavlja med nižješolci in srednješolci: v svojo organizacijo pa so mladi taborniki pritegnili tudi večje število vajencev.

Mladina pa se uveljavlja tudi drugod; v nekaterih društvi deluje tudi po vaseh, in sicer dokaj uspešno. Poglejmo na primer mladinske folklorne skupine iz Brega ali pa tiste z Opčin, v Lonjerju so mladinci pripravili še več dramskih iger, v Dolini deluje tamburški zbor, itd.

Sedaj se delo v društvi zopet oživlja, bodisi z dramatikom, petjem ali pa tudi s športnim izživljanjem, ki je za mladino tudi zelo pomembno. Mladina naj mu le posveti še večjo pozornost, da se s športom telesno okrepi. Skoraj v vseh naših društvi v mestu, v okolici in in po vaseh je prav mladina tista sila, ki daje društvu dinamično silo. Zato je treba mladini omogočiti, da se izživlja v tistih panogah, za katere čuti veselje. Tudi v prosvetnih društvih naj bi prišli mladinci na vodilna mesta. Mlad človek bo deloval z večjo vnemo, ako začuti, da ga cenijo njegovi sovrstniki, pa tudi starejši! Ni dvoma, da bo mladina uspešno izvršila prevzete naloge; saj je svoje sposobnosti pokazala že na delu.

Pri mladinskem delu pa starejši ne smejo stati ob strani, ampak naj mladini pomagajo, ker ta nima dosti izkušenj ter je potrebna še posebno pri težkih nalogah podpora starejšega člana. Preveč bi bilo zahtevati od mlajših, da bi bili prepuščeni pri svojem delu le samim sebi, kar bi pri njih povzročilo občutek osamljenosti. Drži trditev, da si mora mladina izbirati lastne poti; z druge strani pa je potrebno, da ji dajo starejši moralno in v kolikor je mogoče tudi gmočno podporo.

To sem zapisal predvsem zaradi tega, ker je opaziti, da je mladina v nekaterih društvi brez pomoči starejših, predvsem kulturno - prosvetnih delavcev. Ti naj bi pomagali pri uveljavitvi težen in smotrov, ki si jih je postavila mladina. Po možnosti bi bila v nekaterih primerih potrebna tudi finančna podpora. Poglejmo le primer nove mladinske revije »Jadro«, ki bi ji zadostovala neznatna finančna podpora, da bi rešila vprašanje, ki se vedno ponavlja — to je: vprašanje denarja. Izdajanje takšne revije stane. Mladinci upravičeno pričakujejo pomoč od starejših in zavednih Slovencev.

Mladina bo znala ceniti vsako priznavanje in pomoč starejših in nedvomno se bo njena dejavnost v bodoče še povečala.

Marij Ban

Božična poezija je samo ena

Božična poezija je morda višek poezije sploh, medtem ko je poezija sama višek našega duševnega življenja in u-zivanja, čeprav niti ne vemo, kaj je pravzaprav poezija. Mi vemo, kaj je veselje, žalost, sreča, nesreča, upanje, obup, ljubezen, sovraštvo itd. Toda kdo nam pove, kaj je poezija?

»Oh, kako sem se danes prekrasno zabavala, ko sem gledala Hamleta« — je pripovedovala gospodinja, ko je prišla zvečer iz gledališča — »tako sem jokala, kakor še nikoli.« Kaj je bila pravzaprav, vesela ali žalostna? Ne eno ne drugo, uživala je poezijo. Poezijo nam lahko zbujajo veseli ali žalostni spomini, toda še najbolj globoka in pristna je poezija otožnosti, melanholija, ki nam jo je dalo življenje kot odškodnino za vse naše neprijetnosti, nezgode in nesreče.

»Sem dolgo upal in se bal, slovo sem upu strahu dal, srce je prazno srečno ni, nazaj si up in strah želi.«

Prešeren ni maral za prazno srce brez poezije, toda njegovo srce ni bilo prazno, ker je bilo prenapolnjeno s melanholično poezijo. Ves Cehov ni nič drugega kot melanholija. In prav zato nas tako navdušuje, prav tako Charles Chaplin.

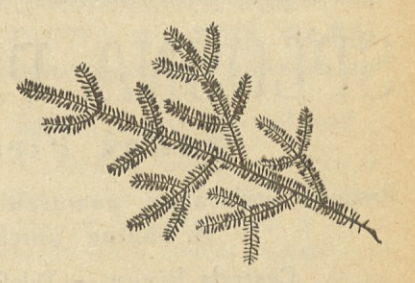
V začetku decembra živimo še popolnoma normalno, kakor vselej. Kakor hitro se pa spominimo ali nas kdo opozori, da se bližamo božiču, izgine kakor bi miglil vsakdanji svet izpred nas in že smo popolnoma v čaru božične poezije, otožne do nezvesti ali prav zato tudi neizmerno lepe. Spomini iz otroških let in naše rane mladosti se začnejo vrteti v nas in okoli nas hitreje kakor sputnik okoli naše Zemlje. Kdo naj bi jim sledil? Vsi skupaj pa razkosani in pomešani sestavljajo fantastičen svet melanholične božične poezije. Pred nami vstajajo nekdanji božični prazniki in predvsem božični večer, ko smo se, otroci, radovali božičnih darov in se greti mnogo bolj od ljubezni staršev, bratov in sester in morda tudi dedov, kot od ognja, ki je veselo prasketal v peč, kakor da bi bil tudi on član srečne družine. In pripovedovanja starejših! Simbol je bilo čudapolno, tem rajši smo verjeli. Poslušali smo napeto, dokler nam ni, v naročju matere ali starejše sestre, spalne zatislili oči.

Za božič je navadno, ako je le mogoče, združena doma vsa družina, namreč tudi tisti člani, ki so v letu odsojeni, v solah ali na delu. Kdo naj dostojno opiše pričakovanje teh med letom razkropljenih članov? In njih radostno vožnjo domov, v rojstno hišo, v objem svojih dragih.

Razen splošne božične poezije, pa ima vsakdo še svoje posebne božične spomine, iz katerih je spletena njegova lastna, bolj intimna božična poezija, ki jo skrbno čuva samo zase, da mu je nihče ne oskrumi. V božičnih člankih

se navadno naštevajo raznovrstni božični običaji, ki pa niso tako važni kakor je božična poezija. Važni so le toliko, v kolikor so združeni z božičnimi spomini. Običaje, navad in slavnosti je mnogo med letom, toda božična poezija je samo ena.

Drago Godina

„GOSPODARSTVO“

izhaja vsak drugi petek. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka lir 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 700 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček. račun »Gospodarstvo« št. 11-9396; za Jugoslavijo letna 420 din, polletna 250 din; za ostalo inozemstvo 2 dolarja letno. Naroča se pri ADIT, DR. ZALOZBA

Vesele božične praznike

SPLOŠNA PLOVBA

Sedež Piran

Predmet poslovanja: pomorski prevozi dolge in obalne plovbe.

Centrala Piran — Telefon 37, 58

Komercialni oddelki: Ljubljana — Tel. 23-147
Telex: 031 85

Brzjav: PLOVBA Piran oz. PLOVBA Ljubljana

Ribarič Ivan

UVOZ • IZVOZ

VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV

TRST - ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 93-502
ULICA DELLE MILIZIE 19 - TEL. 96-510

„Gondrand“

TRST - TRIESTE, VIA CARDUCCI 10

Telefon: 37-157
Telegrami: GONDRAUD - TRIESTE

PODJETJE S POPOLNO USTREZAJOČO OPREMO ZA PREVOZ GOVEJE ŽIVINE, KONJ, PERUTNINE, MESA IN JAJO

Lasna območja postaja na Proseku (Gondrand Prosecco) s hlevi za počitek živih živali

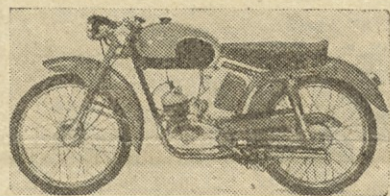
MEHANIČNA DELAVNICA

Simič Marij in Bernarda

predstavništvo motociklov „CIMATTI“, „NASSETTI“ „ATALA“ in dvokoles. Ti motocikli nimajo evidenčnih tablic

OPČINE, NARODNA 46

Telefon 21-322

Turdka

SILA JOŽEF

UVOZ • IZVOZ

Vsakovrstni les za predelavo, rezan mehki in trdi les, jamski les in za kurjavo

TRST — Riva Grumula 6-I - Telefon 37-004

Transadria a. a.

IMPORT - EXPORT

Vseh vrst lesa, trdih goriv in strojev za lesno industrijo

TRST - Sedež: ul. Cicerone 8/II - Telefon: 21-322, 29-829 Urad: TRST, Piazza Duca degli Abruzzi št.

JUGOLINIJA

RIJEKA - Poštni predal 379

Telegrami: JUGOLINIJA - RIJEKA 26-51, 26-52, 26-53
Teleprinter: JUGOLINE 02528

VZDRŽUJE REDNE BLAGOVNE IN POTNIŠKE PROGE

Z/NA JADRAN — SEV. EVROPA vsakih 10 DNI
SEV. AMERIKA vsakih 15 DNI
BLIŽNJI VZHOD vsak teden
DALJNI VZHOD vsak mesec
GRČIJA in TURČIJA vsakih 15 DNI

v Zastopstvo Trstu: „NORD-ADRIA“, Agenzia Marittima di V. BORTOLUZZI — Telegrami: „NORD-ADRIA“ Trieste - Tel. 37-013, 29-829 Urad: TRST, Piazza Duca degli Abruzzi št.

IMPEXPORT

TRST, ul. Cicerone 8 - Tel.: 38-136 37-725
Telegr. IMPEXPORT - TRIESTE

UVAŽA: vsakovrsten les, drva za tekstil, kolonialno blago kurjavo, gradbeni material in raznovrstne stroje Operira po tržaškem in goriškem sporazumu

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

La „Vinicola Triestina“

DI ALBERTO URŠIČ

Trst, ul. Cec. de Rittmeyer 20 - Telef. 38-380

IMAMO BOGATO ZALOGO VINA VERONA, FURLANSKA, ISTRSKA IN VI-PAVSKA VINA TER KRASKI TERAN

Zelimo vesele božične praznike!

TRGOVINA SEMEN

Furlani Edvard

TRST - Ul. Milano št. 18 - Telef. 35-169

OPČINE

Narodna ulica št. 61

Telefon 21-046

Trgovina in pekarna

ZORA ČOK

Podjetje

G. Vatovec Succ.

TRST via Torbrianca 19-21 TRIESTE

Telefon: 23-587, 37-561, priv. 26-736

Telegram: Giacomo Vatovec - Trieste

Uvaža in izvaža kolonialno blago in prehranjevalne artikle. Podjetje je specializirano za izvoz vseh vrst darilnih pošiljk

Golob Ivo

GORICA - Trg E. DE AMICIS 1

Telefon 21-38

Prodaja in izvaža nadomestne dele in pritiskline za avtomobile, motorje in kolesa

TURISTIČKI URED

PUTNIK - ZAGREB

ZAGREB - Praska, 5 - Telef. 34-256

Dati će Vam sve turističke i saobraćajne informacije za putovanja po Jugoslaviji.

Zelite-li upoznati Jugoslaviju?

Za Vas priredjujemo velika kružna putovanja po Jugoslaviji sa posjetom Zagreba, Beograda, Skoplja, Ohrida, Tigrada, Dubrovnika i Splita.

Koristite naše brodove za ribarsko krstarenje duž Dalmacije!

PRIZNANO MEDNARODNO

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORIZIA - VIA DUCA D'AOSTA N. 88 - TEL. 28-45 - GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

„TRANS - TRIESTE“ S. a. r. l.

TRIESTE-TRST V. Donata 3 - Tel. 38-827, 31-906, 95-880

UVAŽA: vse lesne sortmane in produkte gozdne industrije

IZVAŽA: vse proizvode FIATOVE avtomobilске industrije in rezervne dele. — Vse vrste gum tvornice CEAT in vse produkte najvažnejših italijanskih industrij.

Kmetijska nabavna in prodajna zadruga

Sedež v Trstu, Ul. Foscolo 1

Podružnice: Trst, Ul. Flavio 23

Milje, Ul. Roma 1

Nudimo Vam vse potrebščine za vinogradništvo, poljedelstvo in živinorejo!

AVTOPREVOZNIŠKO

PODJETJE

A. POŽAR

TRST - ULICA MORERI ŠT. 7

Tel. 28-373

Prevzemamo vsakovrstne prevoze za tu in inozemstvo. — Postrežba hitra. Cene ugodne

ZALOGA VINA IN SUHOMESNIH IZDELKOV

Marcello Siega

TRIESTE, Via Romagna 24-a - Telef. 31-207

Nudi prvovrstna domača, istrska in vipavska vina ter pristen kraški teran, specialno kraško gnjat (pršut) in kracijske klobase.

MOTO PARILLA

TRIESTE-TRST, VIA A. CACCIA 3 - 10, TEL. 96032

Motorji „PARILLA“, „NSU“, „MOTOBI“

Bogata izbira koles in nadomestnih delov Specialne cene za izvoz

MELILLO ALFREDO

Zaloga prvovrstnih brišk, vipavskih in domačih vin

BRIC IVAN

Gorica - Ul. Croce 4

Telefon pisarna 34-97

dom 20-70

AUTOMOTOR

IMPORT - EXPORT

PREDSTAVNIŠTVO za nadomestne dele italijanskih, nemških, angleških in ameriških avtomobilov ter nadomestnih delov za DIESEL motorje, pumpe, injektorje ter traktorje

TRIESTE-TRST, Via Udine 1

TELEFON 30-1957 - 30-198

G. M. COLOMBIN & FIGLIO

UVOZ - IZVOZ

PLUTOVINE in IZDELKOV

Trst, Ulica I. della Croce 4

TEL. 94-570

Tigr. COLINTER - TRIESTE

TVRDKA USTANOVILJENA LETA 1903

KOSTORIS ADOLFO

TRST - TRIESTE

VIA CARDUCCI 39 - TEL. 94-160

VELIKA IZBIRA IZDELANIH MOSKIH OBLEK — BLAGO ZA MOSKE OBLEKE — ZIMSKE OBLEKE IN PLAŠČI — PODLOGE.

Vaši starši so se vedno z zaupanjem posluževali naše trgovine. Storitve tako tudi Vi in ne boste razočarani.

Vsem tistim, ki se bodo predstavili z »GOSPODARSTVOM«, bomo ob praznikih odbili na že tako ugodne cene še 10% POPUSTA

LASTNIK

Kina na Opčinah

ŽELI VSEM OBISKOVALCEM VESEL BOŽIČ

Generalno zastopstvo

ADAMIČ JOSIP

Trst - Trieste

Via Valdirivo 13/1 - Tel. 31-996, 28-449

ZASTOPA:

„DELLAMARIS“, Izola, izvoznik konserviranih rib.

„FRUCTUS“, Koper, zadržno podjetje, izvaža in uvaža sadje in zelenjavo.

„COOPERATIVA“, Beograd, izvaža sadje in zelenjavo, suhe gobe, suhe slive, krmo za živino.

„RIBA“, Izola, izvaža sveže ribe, uvaža ribiške potrebščine.

„RIBI“, Piran, izvaža sveže ribe, uvaža ribiške potrebščine.

ZALOGA STAVBNEGA MATERIALA IN LESA

OPČINE — NARODNA 77 — TEL. 21-034

Celestin DANEU

TVRDKA

USTANOVILJENA LETA 1866

Kerže

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO

Peči trajnogoreče na premog, plin in elektriko — Najmodernejše peči, štedilniki

ZOPPAS

Emajlirani štedilniki najmodernejših oblik na vsa gorila.

Popolna oprema za kuhinje, jedilnice, restavracije iz emajla, nerjavčevca (Inox) jekla, stekla itd.

Električni likalniki, sesalci za prah, pralni stroji, grelci za vodo, hladilniki.

Dekorativni predmeti umetne obrti, od keramike do brušenega kristala.

Lestenci ter vseh vrst električnih luči, klasične in moderne oblike.

TRST

Piazza S. Giovanni 1.

Telefon 35 019

HOTEL COLOMBIA

◆ TEKOČA TOPLA IN HLADNA VODA

◆ CENTRALNA KURJAVA

◆ KOPALNICE, DVIGALO

◆ TELEFON V VSEH SOBAH

TRST — ULICA DELLA GEPPA ŠTEV. 18 — TRST

Za prenočitve pokličite telefon 23-741/31-083 — Lastnik LIPANJE FRANC

VELOX

Soc. a. r. l.

TRST - UL. RISMONDO 9 - TELEFON 30-100

IMPORT - EXPORT • ZASTOPSTVA

Ekskluzivna glavna zaloga:

RADENSKA mineralna voda

Pivo:

PUNTIGAM in REININGHAUS

Hotel Palace, Portorocha

Vabi na veliko

SILVESTROVANJE

V TOREK, 31. DEC., 1957, OB 20. URI

V VSEH PROSTORIJI HOTELA PALACE. IGRAJO TRIJE RENOMIRANI ORKESTRI

Rezervirajte si pravočno mize pri

Upravi »Palace« Hotela, Telefon 44

EMPORIO TRIESTINO

TRST — ULICA CARDUCCI 15

Telefon 24-957

VELIKA IZBIRA HARMONIK ZNAMKE »SCANDALLI«, »SETTIMIO SOPRANI« in »PAOLO SOPRANI«

PRALNIH STROJEV »CANDY«

HLADILNIKOV

Posebno nizke cene za izvoz!

Konfekcija

za jesen - zimo

je razstavljena v izložbah

PITASSI

TRST - KORZO ITALIA 7

Za gospe:

Tailleurs - obleke - površniki
dežni plašči - suknje

Za moške in otroke:

Obleke - jopiči - hlače
dežni plašči - površniki - suknje

Ali je potrebno reči?...

Cene so najugodnejše

GORICA, VIDEM, PORDENONE, PADOVA, VICENZA, MILAN

10% popusta kupcem, ki predložijo ta oglas

Gruda

export - import

Ljubljana, Titova c. 19

Telef. 20-365, 20-547, 22-184

Telegr. GRUDA Ljubljana

IZVAŽA: živino vseh vrst: govedo, konje, prašiče in drobnico, vse vrste živalskih izdelkov, seno, slamo, žitne odpadke, želez, divji kostanj itd.

UVAŽA: plemensko živino vseh vrst za zadrage in kmetijska posestva